
חשורה

מזכרת נצח
משמחת הנישואין של
החתן הרה"ת יהושע שניאור זלמן שי'
והכלה מרת מנוחה רחל תחי'
סערעבריאנסקי
יום שני, י"א אלול ה'תשפ"ו

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו למזל טוב, החתן התמים הרב מ' יהושע שניאור זלמן שיחי' עם ב"ג הכלה המהוללה מ' מנוחה רחל תחי'.

התודה והברכה מובעת בזה לידידנו ומכירנו, אשר הואילו לשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו, ולברך את הזוג יחיו, ואותנו כולנו, בברכת מזל טוב, וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת, כפי מנהג אנ"ש לאחרונה, על יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהורי"צ בחתונת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

בתשורה זו שמחנו להגיש בפני קהל אנ"ש והת' הקוראים נדפסו איזה מכתבים שזכו אבי-זקן החתן, הנקראת על שמו – הרה"ת יהושע שניאור זלמן ע"ה סערעבריאנסקי – וזקן הכלה – הרה"ח רפאל שיחי' חרותי – לקבל מאת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

בתור הוספה הוספנו סיכום וביאור במאמר ד"ה באתי לגני תשי"א, שנערך ע"י החתן הנעלה הרה"ת יהושע שניאור זלמן שיחי' וחלקים ממנו נדפסו בעבר. לפני הביאור הוספנו חלק משיחת ש"פ במדבר, עחה"ש, תנש"א בענין מעלת הדפסת חידושי תורה של כאו"א, ותקותינו שע"י קיום דבריו הק' בהדפסת ביאור זה יגרום נח"ר רב לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. וכבר אמר דוד הע"ה "שגיאות מי יביך", על אף חששה זו, ולא נמנענו מלהדפיס הביאור ע"פ הוראתו הק' בשיחה הנ"ל.

הא-ל הטוב, הוא יתברך, יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחינו בני ישראל יחיו, בברכות מאליפות מנפש ועד בשר. ובמיוחד בברכה העיקרית, שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית, שמחת הנישואין של כנסת ישראל עם הקב"ה, בגאולה האמיתית והשלמה.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

משפחת חרותי

מיאמי, פלורידה

משפחת סערעבריאנסקי

גאלד קאוסט, אוסטרליה

יום שני, י"א אלול,
יום חתונת כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע,
ימים הסמוכים להתייסדות ישיבת תומכי תמימים ביום ט"ו אלול
ה'תשפ"ו

שער אהרות קודש

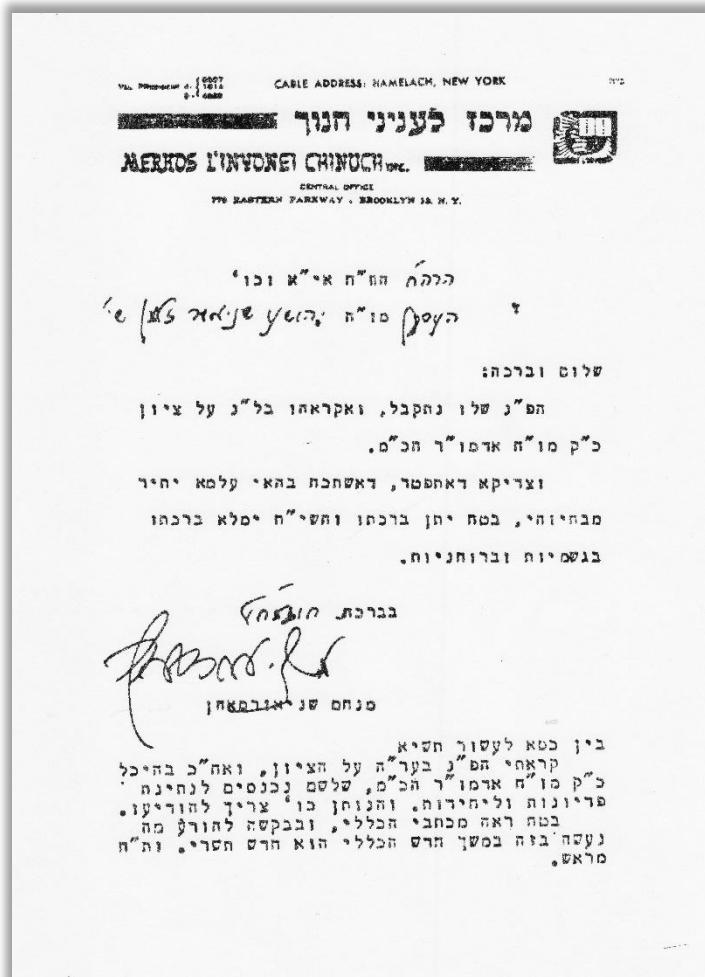

לפנינו הוא לקט מכתבים שנשלח אל סב-זקן החתן
הרה"ח יהושע שניאור זלמן סערעבריאנסקי מאת כ"ק
אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

בשוה"ג פוענחו התיקונים והוספות שבכת"ק

1.

הרה"ח הו"ח...

העסקן מו"ח יהושע שניאור זלמן שי

בברכת חובת"ט וחי"ק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

מנחם מענדל שניאורסאהן

Office Address:

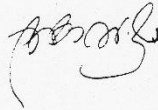
Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

ביה, שלהי אלול תשי"א
ברוקלין, נ.י.

הווייה אייזא נויט זכר
טהויר טכיאור זלטן שי'

שלום וברכה! ה"פ והמכ' שלו נתקבל. ובהצעתו לקבל עליו
איזה ענין - יקבל קיום הציווי עבדו את הוי' בשמחה. ועיין זח"ב
פד, ב. - ולקראת...
ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולבניו שיחיו, ברכת כתיבה וחתימה טובה
לסנה טובה וסתוקה בגשסיות וברוחניות גם
יחד.

בברכה

מנחם מענדל שניאורסאהן

הפ"נ והמכ' שלו נתקבל. ובהצעתו לקבל עליו
איזה ענין - יקבל קיום הציווי עבדו את הוי' בשמחה. ועיין זח"ב
פד, ב. - ולקראת...

מערעבריאנסקי - מעלבארן
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ.י.

בי"ה, ב' סבט תשי"ד
ברוקלין.

הרה"ח הו"ה אי"א נ"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר יהושע שניאור זלמן ש"י

שלום וברכה

זה עתה נחשב מכתבו מכ"ז כסלו, ולפלא שאין כותב
ע"ד התועדות יום הבהיר גאולה ופדות נפשו י"ט כסלו, וכנראה
שבני"ם אלו הוא אצלם קדירה דבי שופי ובמילא אף אחד אינו
כותב, ובהנ"ל להבדיל - כשיודעים שאחרי התועדות ישאלו איך עלתה
התועדות והעיקר מה נעשה בפנים, הי"ז מוסיף כח ואומץ להשחל
שח"י התועדות כדבעי.

בנוגע לשאלתו בענין הבנין לישיבה אם להסתפק לזמן
ראשון בבנין פחות או להשחל ברכישת בנין גדול ומהודר, הנה ידוע
פחגם כ"ק אדמו"ר מוהר"ש ששטענו כ"ק מ"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ ז"ע, די וועלט זאגט אז מען זענעט ארונטער גייט מען אריבער
און איך זאג אז מען דארף לכהחלה גיין אריבער, און אויך האבען מיר
געהערט א הוראה שניי, אז ווי מען שטעלט זיך אהעק אזוי גייט דאס,
ומובטחני שאם דק ישתדלו בזה באופן המתאים פודאי ח"י הצלחה
גם בזה.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל, שמילא חושך
הצלחה מרובה בענינים הפעמים שלו
וכל בי"ב שיחיו

וגם בהנוגע להבדיל...

אז מען קען ניט ארונטער גייט מען אריבער

סערעבריאנסקי=טעלעפון

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
RABBI MEYER Lubavitch SCHNEERSON
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין נ.י.

בי"ה. כ"ט סיון תשי"ד
ברוקלין

הרה"ח הווי"ח אי"א נויב עוסק
בצ"צ מוה"ר יהושע שניאור זלמן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת סכתו סיווד סיון, ובטח בינתים קבל סכתני בו
יסמא סעבה על כמה מהשאלות שלו, ותחלת סכתני זה היא נקודה כללית. רובא דרובא
הסכתנים שלהם הם סלאים תוכן איך שקשה וכסעט אי אפשר לסדר ישיבה בסמוסם כו'
וכסו שקבב בסכתו הקודם: הנה זה לסרות שראו סופסים גלויים איך שכלל הדברים
שלא ה"ח-החירה סבני ישראל ראו הצלחה סופלגה, ואם היו קישוים-ה"ח רק באותן
הנקודות שהיתה יד בני ישראל-ככלל, ובפרט אנ"ש-ש' להם בחירה חפשית כיון שהם
ברוגסא שסלפעה (שרק שם הוא סקום הבחירה האסיתית, וכסבואר בלקו"ת פ' אהר' (ב.מ.ב.)
בביאור עה"כ הן האדם הי' כאחד סטנ). הרי שם נמצאו העלמות והסתרים וכו'. והלוא
שלא יחסיצו את ההזדמנות, כי יש סקום לחשש שאחרים יסידו-ה"ח וישיבה, אם לא
ישתדלו, ככל האפשריות עכ"פ, ביסוד והרחבת ישיבת אהלי"י וכו'. (פוטחני שיהי' ג'
סיום ג"כ ענין של פרנסה בגמסיות, און אז און וויי. שכלי הוספה כזו הנה
ססופקני אם ששתלמים בענין זה כפי הצורך).

בנוגע לשאלתם אם לעשות ת"ת לקטנים או להסתפק רק בהדעי-סקול,
הנה פשוט שצריך לעשות ת"ת לקטנים ג"כ, ובפרט בסמך הדבר אם אפשר שיהי' שותף
כמות הסבקים בהדעי סקול, אם לא ע"י סמסמס שיקרבו את הנערים בחינוכם
סקודם בת"ת וחדרים.

סובן ג"כ יש לעשות לסלמדים-הסוכשרים ביותר לזה, ואם האבכים
הווי"ח אי"א אהרן שי' סערעבריאנסקי ושטואל שי' גורעוויטש הם הסוכשרים ביותר,
הנה יש לעשות את זה. ובודאי זוהי סובתם ג"כ, וכידוע סס דין רבנו הזקן
בהענין דצדקה תרומם גוי.

בהנוגע לשידוך פועלה עם אברכים שישבה אחרת, או עם אנשים סחוג
אחר שעד עתה הנהגו אתם כרצו"ש, הנה אף שידוע ההנהגה שצריך לקבל את כל
אחד בספ"י, וצריך לבצל את כחותיו של כאו"א בכרם חב"ד ככל האפשרי, אפילו
מאלו שאינם סחביד, אבל בענין עשית שותפות גמרה, שסכילא יש להשתתפים דיעה
גמולה ולעצמים גל דיעה סכרעה, הנה יש לחזק בזה ביותר ובייותר. ובפרט בסדינה
חדשה שתלוי בזה שם קידוש ליובאוויטש כו'. וסובן שכל הנחיל אינו שייך להענין
דקליטת תלמידים גם סחוגים הנחיל, ואין הדבר אסור אלא בכאלו שיחזרו דיעה.

סובן שאין לעשות בבנין בישיבה ענינים של ספלגה איזה שתהי' אף,
שלאידך גיסא, אין סענינ' לבדוק את אלו הנאים א"י הם להתפלל או ללמוד אם
שייכים הם להספלגה, אבל הבנין וכל הענינים הקשורים בו הם על-ספלגתי, כסובן.

ת ויהי' בנוגע להנוסח פשוט סבנין ישיבה שעל שם כיו"מ אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"ס ז"ע נוסח התפלה צ"ל נוסח שלו, ואין בזה שום פגיעה סכבודו
של מי שהוא, כי לכל אחד סובן הענין דהגם לכבוש את הסלח ע"י בבית, וכיון
שנקרא הבנין והישיבה ע"י כיו"מ אדמו"ר צ"ל סתאים אליו, אבל לאידך גיסא,
אין הם סחוייבים לבדוק את כאו"א באיזה נוסח סתפלל כו', ובסילא סובן גם כן
שאם בדרך ארצי ירד מי לפניהם-ההיבה ויתפלל נוסח אחר, הרי אין זה ענין לסלחה.

כנח"ל הנני כופל עוד הפעם, שיש לקלוט תלמידים להישיבה אף אם
חוששים הם שחתלמידים יאשרו רק באופן זמני, כי נוסף ע"ז שאם ישפיעו על

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

גדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

= =

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין נ. י.

התלמידים כדבעי ישארו בקביעות-עכ"פ רובם, הנה גם בשביל השפעה ביר"ש טהורה באופן זמני-כדאי הדבר.

בהנוגע לסיום סכתנו, שער אנ"ש ביותר גדול מזה שהם רואים שאפשר להצליח והחסרון שאין אנשים המתאימים לזה, הנהבכיון שההשגחה העליונה הביאה דוקא אותם לאוסטראליא ולא אחרים, והראתה סופתים גלויים בענין הבנין קבלת הרשיון, התמסרות כמה בע"ב, נסיעת הרב דפאזא משם כו' וכו'- הנה בבור הדבר שיש היכולת ביד אנ"ש הנמצאים באוסטראליא לעשות ככל הדרוש, ויה"ר שהטי"ת שיוציאו יכולת זו מהכח אל הפועל, ושיהי' זה בהקדם.

בברכת הצלחה-תמכה לבשו"ט ז"ל

נ.ב.

זה עתה הודיעוני שנתקבל מברק מהם, שבאם נוסע הרב גראנער שי' אך ורק בעניני ישיבתם הרי יבוא לאוסטראליא ובא"ל תודה נסיעתו, ולפלא גדול על תוכן מברק זה, כי מלבד שכבר נתדברו עם הנ"ל בכל הענינים בהנוגע לנסיצתו בהתאם להידיעות שנתקבלו מהם, בהסכמתם, הנה הרי כשישב הרב גראנער כאן לא יקבלו טטנו כל תועלת, משא"כ כשיהי' בפדינתם, הרי בוחאי יוכל לעזור להם ככו"כ אופנים, ואולי פשיתקבל סכתם ביאור על הטברק יובן גם זה, אף שלפי צריך עיון גדול.

כט' סיון

...שלא הי' תלוי בבחירה...

...כמבואר בלקו"ת פ' אמר (לח, ב)

הרי שם נמצאו...

ייסדו שם ת"ת, אם לא ישתדלו, ככל האפשריות... (מובטחני שיהי' זה סו"ס ג"כ...

שבספק הדבר אם אפשר שתהי' מספקת כמות...

בהנוגע לשיתוף...

שבמילא

יש להזהר בזה

אין מענינם

על-מפלגתי,

פשוט שבבנין ישיבה

ושיהי' זה בהקדם ובנקל.

בברכת הצלחה-הממכה לבשו"ט ופו"ש בהדו"ש וחי"קו

ובהסכמתם

ואולי כשיתקבל...

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין נ. י.

כ"ה, כח' מנחם אב ה'תשי"ד
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח רי"ח אי"א נו"כ
עוסק בצרכי צבור וכו'
מוהר"ר יהושע שניאור
זלמן זי"

שלום וברכה:

נצטערתי להודיע אשר מצב בריאותו אינו
כדעני וברואי חלק גדול מזה הוא נעדרון וחסרנות,
והעדר עבודת ה' ^{במלכותו} ושלטתו, ועל פי פסק הרמב"ם
ומובא בסור ושו"ע או"ח סי' רל"א ובכ"ס אשר
עבודת השני"ת הוא ככל דרכין אכילה כתי'
הליכה וכו'. ונשלאתי עליו, כי הלא עקר הדבר
בא מאמונה בכח' קטנות, או בלשון רי"ל קטני
אמנה. כי אמנה כדעני מכחית לומר אשר לפוס
גמלא שיחנא, היינו שאין הקב"ה נותן לאדם
עבודה שאינה לפי כוחו, וכיון שהיות הגוף
בריא ושלם מורבי הסם הוא, כדאי שאין העבודה
שפועט מצד עצמה בכריאות הגוף. ובהיות העליכות
והסתירות והפעלים נדמה ואולי גם האמת כן הוא
שהם יחד מהמה, הרי כבר ידוע העכואר כתניא
שפועלים הוא לשון רבים, כי שני סוגים כזה
ושני סוגי נחת רוח, אם בעבודה שאין עמה מלחמה
או דוקא במלחמה. והרי גם במלחמה צריך ללכת
פ"ט א פריילעכן פארש, כידוע משיחת כ"ק רי"ח
אכז"ר, ומלחמה רוחנית היא כנ"ל, אז דאס דארף
ניש אנדירן די הריאות בפועל. כאטש די זאך
דארף ארן,

והשני"ת יחזקוהו ^וא מצהו א"ר בתוך בריאות
הנכונה יוכל למלאות חליחותו באופט"לי' להפיץ
שם תורת והסידות ולעשות לו ית' זירה בתחתונים
גם כמדינה הנ"ל על ידי הפצת המפעילות חוצה.
כברכה
פ"ט וברכת הצלחה מופלגה להרה"ח רי"ח אי"א
נו"כ עוסק בצ"צ בעל נתיבות וכו' מוהר"ר יצחק
דוד שי' גראנער.

...עבודת ה' דוקא בשמחה.

יחזקוהו ויאמצוהו

נראה שחלק ממכתב זו נדפסה בלקר"ש ח"ט ע' 525, ובאג"ק ח"ט ז'ת"א, בטעות תחת
התאריך דכ"ח מנ"א תש"כ.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, אלוף השי"ד
ברוקלין

הרה"ח הו"ח אלי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוהר יהושע שניאור זלמן שי"

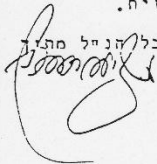
שלום וברכה!

לפלא היה מזמן שאין ממנו כל מכתבים. ובפרט שקבלתי בשו"ס
מהאברך הרצוג שי", אשר בהימים שלפני נסעו היתה ניכרת הוצה לטובה בעניני
הישיבה. ובדאי יכתוב בפרטיות.

מי"ש אודות הסברא להביא לשם חלמידים גדולים מפריו ואה"ק.
ח"ו, הנה נוסף על ההוצאה כספית הכי גדולה שבזה, צריך עיון באיזה אופן
ישפיעו הנ"ל על ילדי אוסטרליא-שארין מדברים אנגליה אלג' שיבואו. וכן
הרי יהי' הפסק בין רמת הידיעות של החלמידים שיבואו-לאילו שנמצאים על
אחר, ואל יפול רווחם בקרבם, על אשר (אם ישתדל) בגלות, ובמילא) בנ"י
בגלות, וכל הקדוש יותר-הגלות מעלים עליו יוחר, כי סו"ס יהי' רידן נצח,
אף כי לאט לאט אגרסנו. וכמו שנתבאר הענין בכ"ס. וכמו שראו ג"כ במוחש
באותם הארצות שכבר היו שם. אלא, שכמו בכל עניני קדושה-הרי יפה שעה
אחת קודם, ובפרט שצריך למלאות הזמן ולנצל השעות הים באופן חינוך
כזה, וד"ל.

בהנוגע שי"שאר שם הרה"ח הר"י שי" גראנער, הרי בטה נכון
הדבר, אלא שכיון שקשור עם מחלקת הישיבה דכאן שבעיר בוספאלא-וכנראה
שקודם נסיעתו הבטיח להם המשך העבודה בשם, הרי צריך הנ"ל לבוא בדברים
עם המרכז דתת"ל בכיוון זה. ורק אח"כ אפשר יהי' להשתדל בדבר, ובאם
ימצאו האפשרויות שחלקים מחלקת הישיבה בלעדו, יהיו סיכויים שי"שאר הרב
גראנער שי" במחנם למשך זמן, ואפשר כדאי, שבכדי שחלקבל התעעה יוחר-יש
מקום לקשר זה עם ענין של הכנסה בשביל הישיבה המרכזית.

בברכה להצלחה מופלגה בכל הנ"ל מתוך
בראות הנכונה ולכוח"ם

...על אשר (מפני ששכינתא בגלותא, שכנס"י...

...ולנצלו כל זמן שיחידים...

הרה"ח וכו' הר"י שי" גראנער

סערעבריינקי = מעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליוואוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

בי"ה כ"ה אלול תשי"ד
ברוקלין

הרה"ח הו"מ אי"א נר"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר החוטע שניאור זלמן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבל מכתבו מיי"ט אלול עם שלש הפי"ט המוסגרים
בו, אשר יקראו בעת רצון על הציון הק' של בייק מו"ח אדמו"ר וצוקל לה"ה
נבגים ז"ע. ומ"ש אשר מצב הישיבה אי מבורר עדיין כו'. הנה לדעתי
אינו כן, כי ברור הוא מכמה זמן, אשר תורת הבקשים ועניני צריך להתקיים
בהם שיפוצו מוצה, ובמילא אי אפשר שיהי' פנה בכדור הארץ בה נמצאים
מבני ישראל-שלא חבא לשם חורה זו, ודוקא כפי רצון הבקשים וממלאי מקומו
נשיאי חב"ד, שיהי' התורה והחיים חד, היינו בחי היום יומים, וכיון שכמה
פעמים שמענו מכיי"ק מו"ח אדמו"ר, אשר נמצאים אנו בעקבות דמשיחא, שהוא
עומד אחר כחלנו ומחכה רק לבירור הפכים קטנים הנשארים, הרי מוכתשגם
באוסטראליא יחי' לימוד החסידות, ולא רק בין אנשי דרוסא אשר הם נשלחו
לשם, אלא שגדוד זה בחושבי הארץ, היינו בני ישראל חושבי אוסטראליא,
וכיון שהדבר מוכרח, בודאי ימצאו כל הדרוש לזה, ובודאי למותר להקיר,
אשר כיון שהבנין של הישיבה עושה רושם טוב, צריך הי' להשתדל שיעשה
בכלל מרכז לעניני חב"ד, היינו מקום תורה מקום תפלה מקום התעודות
אסיפות וכו'. מובן שכל הנ"ל אמור-באופן שלא תהי' סתירה להלימודים,
אבל בודאי יש מקום וזמן לכל הענינים בבנין זה. וכבר הראה החוש שזה
שיהי' שם גם הענינים האחרים הנ"ל, בודאי ישמש מיוע לעניני הישיבה.

ולקראת השנה החדשה תבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה
הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כחיבה וחתימה טובה לשנה
טובה ומחוקה בגשמיית וברוחניות.

בברכה

סערעבריינסקי-מעלבאָרן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן שאַרקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה. יג' אלול תשט"ו
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
סוה' יהושע שניאור זלמן שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתביו בם כותב אודות התועדות סורי ישיבת אהלי יוסף
יצחק ליובאוויטש במעלבאָרן והאידורים שעשו, ובוראי ימשיכו בזה מזמן לזמן
כדי לבדוק אם הביאו ההחלטות לפועל ומה שיש להוסיף עליהם-שהוא צו השעה
להיות מעלין בקדש.

ס"ש אודות הנאום והאסיפה שהיתה ומה שאמר פבים וכו', הרי בכגון
דא הסיטה הנכונה היא לקיים מה שנאמר אל תען וכו', ובסילא נשכחים הדבורים,
ואז בנקל יותר למנוע פעולות אי רצויות, ובכדון דידן שהגיעו כבר מהאה בשח
מספיק לכל הדיעות.

נהניתי מסיש שמקרב את כרת הערץ תחי', ובשח סוים ינצלו כשרונותי
בכרם חביד ובאופן הרצוי. והשיית יצליח.

מוסג"פ ליקוט אלול, אשר בשח יזכה בתוכנו את הרבים לזכות הרבים
תלוי בו.

בברכת כתיבה וחתימה טובה

במענה על מכתביו בם כותב...

מוסג"פ ליקוט אלול...

סערי ברינסקי - סעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כ"ח אלול תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"ב עוסק בצ"צ
מה"י יהושע שניאור זלמן שי

שלום וברכה!

נעם לי להודיע ממכתב הכללי הנשלח לכאן ע"י הרה"ח אי"א
עוסק בצ"צ מו"ה בצלאל שי" ווילשאנסקי, מההתעוררות לבנו הטי' להשתדל
ולהתעסק בהחזקת ישיבת אהלי יוסף יצחק אשר באוסטראליא הן בעצמו והן
בהשפעתו על זולתו, ומובטחים אנו אשר פעולת כאלו מביאות תוצאות ובהצלחה
ובטח שחולת גדולה לרבייט הן ולבן זכות הרבים מסייעתם, ובודאי גם בזה
תקויים הברכה וצדקה תרום להשפיע לו ולכל ב"ב שיחיו התרוממות והמשכת
ברכתשוב בהמצטרך בגשמיית וברוחניות, ובודאי יודיע בשורות טובות בכל
האמור לעיל.
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה,
הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה
ופתוחה בגשמיית וברוחניות.
ה'תשט"ו

בברכה (חתימה) אהלי יוסף
אח"י דיימות העולה יצחק יצחק

ב"ה, כ"ח אלול

הפ"נ נתקבל.

בברכה להצלחה מופלגה בחלקו היפה הנ"ל
מתוך בריאות הנכונה בגו"ר וחי"ק

סערעבריינאסנקי-מעלבאָרן
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ח' תשס"ז
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו'
מה' יהושע שניאור זלמן שי'

שלום וברכה:

והחברק, המכ' וג' הפ"נ נתקבלו.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לסובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי
לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבה וחהימה טובה לשנה
טובה ומחזקה בגשמים וברוחניות.

בברכה ושלום
מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

בברכה להצלחה מופלגה ביותר
בעסקנותו בכרם חב"ד ומתוך בריאות
הנכונה בגו"ר וחי"ק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כח' אלול תשס"ז
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מה' יהושע שניאור זלמן שי'

שלום וברכה!

נתקבלו מכתביו מה' אלול והקודם לו, וכן המברק שנעק עליו,
ו"ל, " כיון שאין מקום בישיבה יתחילו בית רבקה במקום אחר, בברכה".

וז"ע נזקק מברקו שפתחו את הבית רבקה, ומחכים להמשך בשורות
הטובות ומפורסות בזה, ואין הזמן גרמא להאריך.

ומוסג"פ מה שהו"ל בזמן האחרון ובטח יזכה בחוכנו את הרבים
וזכות הרבים תלוי בו.

בברכה לכוח"ס,

בשם כ"כ אדמו"ר שליט"א
מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

נ.ב.
מכתבי בברכת השנה בסה קבל במועדו.

סגרינסקי-מעלבורן
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-4250

מנחת מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.
מזכירות

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מה' יהושע שניאור זלמן ש"י

בי"ה י"ד אלול תשי"ז
ברוקלין

שלום וברכה!
למיש במכתבו מד' אלול אודות הנגונים, כמדומה כבר כתבו
לו שבכגון דא, הדרך הכי טובה ונעימה-להשחיק הדבר עד כמה שאפשר
ולעשות השלילה באופן של בדרך מילא, ומהנהג כאן בכגון דאשכ"ן
שאר מנגנים ההימן של המדינה, גם ע"פ החוק אין מקום להימנים אחרים.
והרי כמה סיבות אפשריות בזה, קוצר-זמן, העדר הידיעה וכו', כי באם
תהי' שקוים מוקדמה לכל הענין, קשה לדעת המסקנא וההוצאות וכו', וכו'.
ולאחר משה כשואלים, התירוץ פשוט-נוסף על קוצר הזמן וכו'- שקוין
שישנם אחרים שמאזנה טעם אין דעתם נוטה בזה, ואף שלע"ע אינם שייכים
כלל לחוגים אלו אז אפשר שאין נמצאים במדינתם, אבל הרי ליובאוויטש
עובדי כלל מקום, ולכן לראש חוקבע הקו, שלא להתערב בכל ענין מפלגתי
איזה שיהי' ואפילו בהימנים, כיון שאין ענינו של הבריד אלא תורה
ומצות במהרהם מבלי ערוב של שיכות מפלגות וכו'.

במיש בהנוגע למכ"ע, זהו פשוט עוד יותר, כי בשמ"ק
להשמיט איזה ענין במאמר ההולך לדפוס, מוסיפים בבקשה עוד איזה
ענין, ובמילא חסרה ההדגשה, ואין מקום לרונות-אפילו בלבו יבין
מא' שהוא מהו עיקר השמטה ומה הטפל.

במיש אודות השינוים שהציע בתכנית הבית רבקה בהנוגע
לההברה, הנה כמה מהציונים ואפילו שבאח"ק חיו, שוללים לאח הברה
הספרדית מפני הבלבול הניכר ע"יז בטהתלמיד של הבי"ס למה שהורגל
מקומם לזה, נוסף על שכמה מחוקרי לשון הקדש דעתם שחזק הברה האשכנזית
היא הנכונה, וגם בזה טוב יותר הדרך, שלא יהי' בחור שאלה מסובכה
הצריכה שקוים ופולפל, אלא שבדי"ם יקשה,

ויהייר שבחקופה זו שנכנסנו עליי' נאמר כל המוסיף מוסיף
לו- יתוסף בהצלחה השי"ת בישיבת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש אשר
במעלבורן, בחוץ שאר עניני חב"ד, סחור בריאות הנכונה של כל המשתדלים
והמתעסקים בזה, ומחוך שמחה טוב לבב.

בכבוד וברכה כוה"ק
המזכיר

אפילו אם בלבו יבין

שוללים עתה הברה הספרדית מפני הבלבול הניכר ע"יז בטהתלמיד

דעתם דדוקא הברה האשכנזית היא הנכונה

א.קווינט

סערעבריאנסקי-מעלבבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

בי"ח, ימי הסליחות, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
וכו' סו"ה יהושע שניאור
זלמן שי'

שלום וברכה
ב' כסלו תש"ז.
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי
לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה וסחוקה בגשמיזת וברוחניות.

בברכת רחמי אלהים
אשר לא יחדל ורחמי וחסדו
אשר לא יחדל

ד' הפ"נ נתקבלו. ולקראת....

בברכת הצלחה מופלגה בכה"ע
מתוך בריאות ובשמחה ובטוב
לבב וחי"ק

סערעבריאנסקי-מעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' יהושע שניאור זלמן שי'

ב"ה, א' אלול תשי"ח
ברוקלין

שלום וברכה!

במענה על המכתבים מהתאריכים **סעידמדיאלב**,

הנח' יהי רצון שיוסיפו חיילים בכל הפעולות, ובאופן
דמוסיף והולך כדרישה והכרח השעה, והרי הן טוב האמיתי, טוב לשמים
וטוב לכריות וטוב הנראה והנגלה, ז.א. פעולות למטה מעשרה ספחים.
וכזה גם להמשיך עוד כמה לסביבתם ככלל, ובמספר העוסקים ומשתדלים
כדבעי בפעולותיהן ביחוד, והרי גם זה דרישה והכרח השעה.

ויהי רצון שיהי' כל האמור כהצלחה גדולה, וכפרט
שהרי נכנסנו כחדש אלול הוא חדש הרחמים, בו כאו"א אומר ככל יום
ה' אורי וישעי וגו'. ויהי רצון שכעגלא דידן נזכה לקיום הרמז
דכחוב זה, ובלשון הכחיי (חובא מכ"ק אדמו"ר הצ"צ בפירושו על
התהלים שם) שעל הכסחה דכנגד בית השלישי וחזרה השכינה הוא
שאמר דוד המלך ה' אוקי וישעי.

בברכה לבשו"ס ולכו"ס **חיים שניאורסאהן**

...מהתאריכים שעד חדש אלול,

סערעבריאנסקי-פעלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשי"ח
ברוקלין, נ. י.הרה"ח הונ"ח אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ כו' מו"ה
יהושע שניאור זלמן שי'

שלום וברכה!

א. נ. נ. נ.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי
לו ולכל אשר לו, ברכה כחיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומחוקה בגשמיח וברוחניות.בברכת ה' א. נ. נ. נ.
יהושע שניאור זלמן שי'בברכת הצלחה מופלגה
בעבוה"ק מתוך בריאות
הנכונה וחי"ק

מכ' נתקבלו. ולקראת...

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.כ"ה, ס"ו אדר א' תשי"ט
ברוקליןהרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
סוה' חיים שניאור זלמן שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מה' אדר א' ואחרי כן המברק
כהנוגע לשכוח הראשון דהמבכית.ויהי רצון שהצלחת המבכית דשכוח זה יעורר ככאז"א
מהפועלים והמסייעים חוספה כחות גלויים וגם מכחות הנעלמים למשה
ולמעלה, להוסיף בהשתדלות בהקוסדות הק', ותחרהת פי כמה בהצלחה,ובפרט שמשאיים אנו כחושאדר עליו נאמר שנהפוך
הוא לשמחה וליו"ס.
בברכה לבשו"ס א. נ. נ. נ.
יהושע שניאור זלמן שי'

מכחות הנעלמים למעלה... פי כמה בהצלחה... עליו נאמר שנהפוך הוא

בברכה לבשו"ט מתוך בריאות הנכונה וחי"ק

הנמען במכתב זו היא שילוב שמות האב והבן.

מקלבורן סערעבריינסקי
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנהל מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ביה, יג' אדיש תשי"ט
ברוקלין

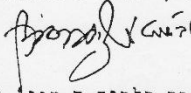
הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכה
שמים מזה יהושע שניאור זלמן שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מג' אדיש עם המצורף אליו,

מובן שפלא סיום מכתבו, באם, כלשונו, יפשוט האיטלא
של מנהל ולמסרה וכו'. והפליאה איה דורסת ביאור, נוסף, שאף שמובן,
וכמ"ש במכתבי הקודם, שצריך לעשות כהוראה הרופא, ~~אצל~~ בודאי בהנוגע
למנוחה הנדרשת לו, אבל הרי אין זה אלא זמנית, וגם בזמן זה חלק
מזמנו זכו' ולא לפשוט וכו'. ומובן ג"כ שיש די מקום לנצל כשרונות
כאוי"א מאניש אשר במתנם, לטובה בסנס והתפתחות המוסדות הק'-שלע"ע
לצערר. הכי גדול, אין עושים, עכ"פ כדבעי, במוסדות האמורים. וגם אז
יהי' די והותר נכונות.

בודאי ינצלו ימי הפורים באופן המתאים לטובה
המוסדות הק'.

בברכה לפדים שמה (למנצח)

בנדבת מר ג. שי' קאגאן - יש להשתמש לטובת תלמיד-ה עני' איזה
שיחיו.

בברכה לפורים שמה ולבשו"ט ואי"ק

יש להשתמש לטובת תלמיד-ה עני'

טריבוינסקי-מקלבורן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מונחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, אלול תשי"ב
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' יהושע שניאור זלמן שי'

שלום וברכה
לאחרי הפסק הכי ארוך, נחבל מכתבו מביט מנ"א,
ערב ראש חדש אלול הוא חדש הרחמים,

ומובן וגם פשוט, שאין חיו כל ענין של ריחוק וכו'.
וכבר כתבתי כי"פ ולכמה מאנשי שי' שלפעמים מפני ריבוי הענינים
מחזקב מענה, ולא ילמדו בזה כל פירושים מסולפים, וחקותי שעכ"פ
מכאן ולהבא לא יהי' כל מקום להשטות כחנ"ל.

ובפרט ע"פ הוראה הבעש"ט בענין, דעבדו אתם ה'
בשמה, ומתוך במחון הכי חזק.

ובעמדנו בחדש אלול חדש הרחמים, שצירופו דהחדש
הוא, וצדקה תהי' לנו כי (דברים ו' כה', משנת חסידים מס' אלול
בתחלתו), יהי רצון שעבודה השי"ת תהי' העבודה כפירוש אור החיים
הקדוש על הכתוב האמור, עבודה מאהבה, ותכלית האהבה לא לצד שום
פני', וע"ן קונטרס העבודה פי"ה, דאהבה שאינה תלוי' בדבר, שמצד
הידיה, פועלת גם בעשי' וכסיום הכתוב, לעשותה,

וכמים הפנים לפנינו וגו' גי"כ מלמעלה יוסף, בקו
האהבה וחסד, שאזהבהמסכה בלי גבולים וצמצומים ועד למטה מטה
בגשמיית וברוחניות גם יחד.
בברכה לבשו"ט ולכוה"ט

מכתבים מהמזכירות בענין השתתפות כ"ק אדמו"ר שליט"א בבנין החדש של
הישיבה גדולה במעלבורן

Tel.: HYacinth 9-9250

Cable: LUBAVITCH NEWYORK

מזכירות

כ"ק אדמו"ר מנהל מערך שליט"א שניאורסאהן

ליוזבאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

the Lubavitcher Rabbi

770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, י"א אלול תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

להנהלת הישיבה הגדולה,
מעלבורן,
ה' עליהם יהיו

שלום וברכה!

בהמשך להשתדלוהכס נידון ההשתתפות שכ"ק אדמו"ר
שליט"א הבטיח לבנין החדש של הישיבה הגדולה במעלבורן,
בט"ה הודיע לכם כבר הרה"ח ר' שלום דובער שי' גוסניק
שבהתאם להחלטות שלחכם בענין הנ"ל הוקצב להשתתף בכך
ארבעה אלף דולרים אוסטרליים.

מחכים אנו להוראתכם באיזה אופן להעביר הסכום
(ע"י הפחאה בדולרים אוסטרליים או בכמות הסוה לזה
בדולרים אמריקאים).

בברכה כוח"ט

ליוזבאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

the Lubavitcher Rabbi

770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, כ"ו אלול תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מה' שניאור זלמן שי'

שלום וברכה!

מצו"ב דראפט מהבאנק וסאן בכך ארבעת אלפים
דולרים אוסטרליים - השתתפות כ"ק אדמו"ר שליט"א שהובטחה
לבנין החדש של הישיבה הגדולה במעלבורן.

בברכה כוח"ט

לפנינו הוא לקט מכתבים שנשלח אל זקן הכלה הרה"ח רפאל שיחי' חרותי מאת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

1.

חרותי - ת"א

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקווי
 ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כו' אייר תשל"ג
 ברוקלין, נ.י.

מר רפאל שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום יח' אייר,

יחידעץ בהענינים שכותבם עם הרה"ח כו' הר"מ שי'
 בליזניסקי ויעשה כעצתו. ובכלל-מתאים לגילו צריך לעשות
 ובמרחץ בנוגע לשידוך עם בחורה יר"ש וכו' הצינר.

מהנכון לבדוק התפלין שלו-שהיינה כשירות כדיון.

הפ"ג שבמכ' יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח
 אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בברכה

[Signature]

...לשידוך עם בחורה יר"ש וכו' וזה העיקר.

חרוטי-

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כו' אייר תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

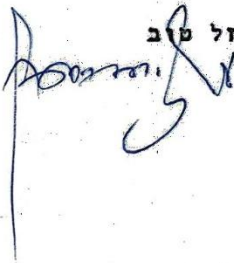
האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' רפאל שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום יא' סיון הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב
מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו
בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה
והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי
חורת החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, תחלת תמוז, ה'תשל"ח
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נר"ב
מו"ה רפאל שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכ"מ מער"ח תמוז, ד"ר יצחק יצחק-עמר, ידו ידו, וידו ידו.
לרגל מלאות יובל שנים מעת פרסום המאמר דא"ח ד"ה עשרה שיושבים
ועוסקים בחורה שכינה שר"י ביניהם
עם המכתב המצורף עמו

מכ"מ מו"ח אדמו"ר אשר שלח לחגיגת יב תמוז הראשונה - בשנת תרפ"ח,
הו"ל עוה"פ - בצירוף מאמרו דא"ח ד"ה זה היום עשה ה' נגילה ושמחה
בו,

שאמרו "בסעודת הודאה, י"ב תמוז, תרפ"ח".
ומצו"ב - ובדאי יפעול הקונטרס פעולתו, שילמדו אותו כל אלה שיגיע
אליהם והמושפעים שלהם - שליט"א,
והלימוד יביא לידי מעשה בפועל, ובפרט - בהענינים אודותם מדובר
במכתב הנ"ל.

והשי"ת ימלא ברכות צדיק, כ"ק מו"ח אדמו"ר, לכאז"א כמפורט בהמכתב
ועד לסימום וחותמו שם "ועינינו תחזינה בהרמת קרן החורה, קרן ישראל",
ויקויים היעוד אשר הא-ל עושה פלא ירם קרן משיחו - בגאולה האמתית
והשלימה ע"י משיח צדקנו.

בברכת הצלחה בכהנ"ל
ובברכת חג הגאולה

רבות - ובפרט באיכות - מדובר בהקונטרס אודות אמירת ההלים. ולכן
באה בחותמו - הוספה - מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר ע"ד אמירת תהלים בכל יום,
ועוד וקובץ ברכה לעצמו - מאמר רבנו הזקן (שנמצא זה עתה באחד הביכלאר)
אודות "לומר הקאפיטל שלו".

מאשר הנני הנני קבלת המכ"מ והפ"נ מער"ח תמוז וכו'. בנוגע למשרה בעתיד -
כעצת ידידים מבינים באה"ק.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"א ניסן ה'תשל"ט
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ כו"
מו"ה רפאל שי'

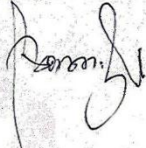
שלום וברכה!

מכ' והמצו"ב נתקבלו.

ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל
לטובה, הנני בזה להביע ברכתי להג כשר ושמח ולחירות אמתית,
חירות מדאגות בגשט ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב עבודת ה'
בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו חורת חיים,
הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל היום וכל הלילה, וכמו
שנאמר בכל דרכיך דעהו.

 בברכת החג

ת"ח על הברכות. וכבר מלתי' אמורה בתוה"ק: ואברכה
(ה' מקור הברכות) מברכיך, בברכתו של הק' שחוטפתו מרובה
על העיקר.

חרותי - ק.מ.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn, N. Y. 11213

493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כב' שבט תשמ"ב
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ כו'
מוה' רפאל שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן
למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לברייתו
של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברייתו כן
יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים,
ויגדלו ביחד עם זוג' תי' מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

הרה"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ כו'
מוה' רפאל שי'

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

דודס הענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ביה, י"ב אלול תשמ"ב
ברוקלין

הרה"ח הו"ח אי"א ב"ב עוסק בצ"צ
כו' מו"ח רפאל שי'

שלום וברכה

מאשר הנני קבלת מכו' דו"ח מאור לז' תמוז וסיימו
לאחרי כ"ז מנחם (וכל המצוי"ב).

בימים שהמלך בשדה ומקבל את כולם בטבר פנים
יפות ומראה פנים שחוקות לכולם כו'.

הפ"נ שבמכו' יקראו בעה רצון על הציון הקי'.

בברכה כתיבה וחתימה טובה

נ.ב.

בנוגע לעבודתו וכו' - קדימה להמשיך בעיר עבודתו
עתה (וכמחז"ל - להעלות בקודש).

... (ובאופן וכמחז"ל ...)

חרותי - נה"ח

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ט"ז אדי"ש תשמ"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א כו"נ ערסק בצ"צ
מוה' רפאל שי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולדה להם בת למזל טוב
ונקרא שמה בישראל נחמה דינה תי,

הנה יה"ר מהשי"ת שיגדלה ביחד עם זוג' תי
לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

-ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, אשר
מנהגנו הוא לאמר גם בלידת בת לתורה ולחופה
ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכות י"ז א) נשים
במאי זכין באקרו"י כו' באתנו"י כו' ונטרין כו'.

בברכת מזל טוב

הפ"נ שבמכ"י יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

...יקראו בעת רצון...

ביאור בדרך אפשר בד"ה באחי לגבי חשי"א

דבר מלכות

בענין הדפסת חידושי תורה

חלק משיחת במדבר תנש"א (נדפס בסה"ש תנש"א ע' 560 ואילך)

יב. ובענין זה (הוספה וחידוש בתורה בקשר מיט דעם זמן מתן תורתנו) יש להציע לעורר ולעודד אויף נאך אן ענין — צו מפרסם זיין און אפרוקן חידושי תורה.

ובהקדמה:

ס'איז ידוע אז יערער איד האָט בכח, און נאָכמער — האָט אַ חיוּב צו מחדש זיין בתורה¹, "לאפשה לה"², ווי דער אַלטער רבי פסק'נט אין הלכות תלמוד תורה³: "לחדש חידושי הלכות רבות לפי רוחב שיש בלבו וישוב דעתו". וכידוע אַז יעדער איד האָט זיין חלק מיוחד בתורה — "ותן חלקנו בתורתך"⁴ — אין וועלכן ער האָט בכח צו זיין א תלמיד וואָס איז מחדש בתורה.

בדורות שלפנינו איז מען געווען זהיר בנוגע צו חידושי תורה (אפילו זוען דאָס איז ניט להלכה למעשה, נאָר בדרך פלפול בלבד), סיי בנוגע צו שרייבן חידושי תורה, ועאכו"כ בנוגע צו זיי מפרסם זיין בדפוס. און די הנהגה איז געווען אז "לא כל הרוצה כו' יטול"⁵, נאָר דוקא לאחרי כו"כ תנאים וואָס זיינען מוכיח אַז די חידושים זיינען מכוונים לאמיתתה של תורה כו'.

משא"כ בדורות שלאחרי זה, ביז בדורנו זה — איז מחד גיסא, דאָרף טאָקע זיין נאָך אַ גרעסערע זהירות, וואָרום ניט יעדערער וואָס שרייבט חידושי תורה און שרייבט פסקי דינים קען מען זיך אויף אים פאַרלאָזן, אָבער לאידך, צוליב ירידת הדורות — דאָרף מען זוכן וואָס מער אופנים צו מוסיף זיין אין לימוד התורה, באופן פון "יגדיל תורה ויאדיר"⁶, כולל יגדיל בפרסומה.

---

¹ אגה"ק סכ"ו (קמח,א).

² זח"א י"ב,ב.

³ פ"ב ס"ב.

⁴ אבות פ"ה מ"כ.

⁵ לשון המשנה — ברכות טז, ב.

⁶ ישע"י מב, כא. חולין סו, ב.

און דעריבער⁷ איז כדאי צו מערער ומעודד זיין די אַלע וואָס זיינען שייך צו מחדש זיין בתורה – ובתנאי ווי זי ווערט געלערנט ע"פ כללי התורה כפשוט – אַז אפילו אויב זיי זיינען ניט זיכער צי זייערע חידושים זיינען מכוון לאמיתתה של תורה, איז ניט נאָר וואָס זיי זאָלן זיך ניט אָפהאַלטן פון שרייבן די חידושים, נאָר זיי זאָלן זיך משתדל זיין שרייבן, און דאָס אויך מפרסם זיין בדפוס (בקובץ מיוחד בפ"ע, אָדער אין אַ קובץ וואָס איז כולל חידושי תורה אויך פון אַנדערע), און ניט נאָר צווישן זייערע חברים און זייערע תלמידים, נאָר אויך צווישן לומדי תורה בכלל,

און דער עיקר טעם הדבר איז – כנ"ל – ווייל מ'זעט בפועל, ומעשה רב, אַז דורך דעם קומט צו אין "יגדיל תורה ויאדיר", אין חיות ותענוג בלימוד התורה, סיי בנוגע צו זיך אַליין, ווי מ'זעט בפשטות די תועלת וואָס קומט צו בלימוד התורה דורך דעם וואָס מ'דאַרף דאָס אַראָפּשרייבן פאַר אַנדערע, און סיי בנוגע צו אַנדערע ("קנאת סופרים תרבה חכמה"⁸) – וואָס דאָס (די תועלת שבזה) איז די בעסטע בחינה אויף דעם צורך הדבר.

וכאמור, הגם אז עס קען זיין אַז דער חידוש איז ניט אינגאַנצן אויסגעהאַלטן לאמיתתה של תורה (כנ"ל), איז דאָס כדאי. ובפרט אַז מ'קען דאָס אויך באַוואַרענען דורך ניט פסקענען אַ מסקנא להלכה, אָדער אפילו אויב מ'שרייבט אַ מסקנא – קען מען צוגעבן אַז דאָס איז: לפענ"ד, אָדער אין לסמוך על זה, וכיו"ב.

ולהוסיף אַז בשעת מ'איז מפרסם די חידושים בדפוס פאַר אַנדערע – איז דאָך טבע בן אדם (מפני כבוד עצמו, און מנהג העולם), אויך פון נה"ב, אַז ער וועט זיין נאָכמער זהיר און נאָכאַמאָל איבערקוקן און מעיין זיין אין דעם וואָס ער שרייבט און איז מפרסם.

ויישר כחם פון די אַלע לומדי תורה ומקיימי מצוות בהידור וואָס וועלן אויסנוצן די התעוררות פון דעם זמן מתן תורתנו אויף זיך משתדל זיין צו מחדש זיין בתורה (ע"פ כללי התורה) און מפרסם זיין זייערע חידושים – ויהי רצון און מתפלל זיין צו ווערן אַלץ נעענטער לדרגת תלמיד ותיק, וואָס כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ניתן למשה מסיני⁹.

יג. ויהי רצון, אַז די הוספה וחידוש אין לימוד תורה קומענדיק פון דעם זמן מתן תורתנו – זאָל צוגעבן נאָכמער אין מנוחה, מנוחת הנפש ומנוחת הגוף פון די לומדי התורה, מתוך בריאות הנשמה ובריאות הגוף, און מנוחה פון אַלע אידן בכל מקום שהם, און אַזוי אויך אין מנוחה בכל העולם כולו.

⁷ ראה גם ספר השיחות תשמ"ח ח"א ע' 249 ואילך.

⁸ ב"ב כא, סע"א. כב, רע"א.

⁹ ראה מגילת יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב ה"ד. שמו"ר רפמ"ז. הנסמן בלקו"ש חי"ט ע' 25 הערות 20-21.

ביז אַז דאָס וועט ברענגען בקרוב די מנוחה אמיתית והשלימה – פון "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים", דער ביטול הגלות פון אידן, וואָס גלות איז דער גרעסטער היפך המנוחה והתיישבות פון אידן – "אוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם"¹⁰, אַז עס ווערן בטל הן די טלטולי הגלות און הן דער היפך המנוחה פון דעם גלות פנימי בעבודת השם,

כולל ופשוט – דער ביטול פון אַלע העלמות והסתרים פון גלות, און אַלע שאלות בפרטי הגאולה ומשיח צדקנו, וואָס דאָס קומט מצד גלות עצמה, מצד דעם וואָס מ'איז געבאָרן געוואָרן אין גלות און אויפגעהאָדעוועט געוואָרן אין גלות, במילא איז מען אַ "גלות מענטש" ר"ל, און מ'געפינט זיך אין א "גלות-צושטאַנד" – זאָל דאָס אַלץ בטל ווערן און נהפך ווערן (דורך תשובה אמיתית), דורך **מגלה** זיין באַ זיך און מדגיש זיין די נשמה (חלק אלוהה ממעל ממש¹¹), וואָס שטייט העכער פאַר גלות, און שטייט אין אַ מצב של מנוחה, מעין שבת ומנוחה לחיי העולמים.

און דאָס קומט אין אַן אופן פון **מיד** – "מיד" ר"ת משה, ישראל (הבעש"ט), דוד מלכא משיחא, די ג' רועים פאַרבונדן מיט חג השבועות (כנ"ל) – און תיכף ומיד ממש: **תיכף** לת"ח ברכה¹², **מיד** ר"ת כנ"ל, ממש – באופן של ממשות, אין גשמיות וחומריות העולם, אזוי אַז מ'מאַכט פון חומריות גשמיות, און די גשמיות – אַ כלי צו רוחניות, ביז צו רוחניות הכי נעלית, ביז צו כביכול עצמותו ית', וואָס ער איז פארבונדן דוקא מיט דעם יש הגשמי¹³,

בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, און באופן של זריזות – אויפּטאָן און טאָן דעם ענין, איז דוד מלכא משיחא יבוא ויגאלנו און יעדערער פון אונז זאָגט צו משיח צדקנו "שלום עליכם", עליכם לשון רבים – כולל כל הנשמות פון די אַלע אידן פון דור הגאולה, און ער ענטפערט יעדערן באזונדער "עליכם שלום" [עליכם לשון רבים כולל – די מעשינו ועבודתינו פון יעדער איד], און "עליכם שלום" צו אַלע אידן צוזאַמען,

ועוד והוא העיקר – **מיד**.

---

¹⁰ ברכות ג, סע"א.

¹¹ תניא רפ"ב.

¹² ברכות מב, א.

¹³ ראה אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב). ביאורי הזהר לאדהאמ"צ בשלח מג, ג. ובכ"מ.

ביאור בדא"פ

במאמר ד"ה באתי לגני תשי"א

א. עה"פ באתי לגני אחותי כלה איתה במדרש: לגן אין כתיב כאן אלא לגני, לגנוני, למקום שהי' עיקרי בתחילה, כן הועתק במאמרו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ומוסיף "דעיקר שכינה בתחתונים היתה".

בסעיף זה מברר הלשון "עיקר שכינה", דמהלשון "עיקר שכינה" מובן שיש בזה כמה דרגות (בנוסף למה שידוע לנו מספרי קבלה וחסידות שהכוונה שכינה בדרך כלל למל' דאצי'). בכדי להבין זה מביא מכ"ק אדה"ז שכתב ש"שכינה הוא ע"ש ששוכנת ומתלבשת מלשון ושכנתי בתוכם", אשר במשפט הזה מונח יסוד להבנת המושג שכינה, שהכיניו 'שכינה' הוא תיאור מעמד ומצב של אלקות כפי שיורד ומתלבש, וזהו"ע שכינה.

וממשיך להביא מכ"ק אדה"ז שאיזה "דרגא" הוה שכינה — ראשית התגלות ואו"ס. והנה עם היות שהכוונה בתניא שם הוא על מל' דאצי, אעפ"כ, היות שסו"ס משתמש בהלשון "ראשית התגלות ואו"ס" לתאר דרגת שכינה, מובן מזה שיש למושג "שכינה" משמעות יותר מורחבה מאשר רק מל' דאצי, ועד ללפני צמצום הראשון. ולהוכיח את זה (שאפשר לתאר למע' מאצי' בשם שכינה), מביא מכ"ק אדמו"ר האמצעי שמכנה הקו וחוט בשם 'שכינה' ע"ה שהוא למע' מעולם האצי'.

אבל לכאורה קשה, שהרי מבאר הצ"צ דמה שמל' דאצי' נק' בשם שכינה היא דוקא כפי שנעשית בחי' עתיק לבריאה ולא כשמיוחדת עם שאר הספירות דאצי', כי אז עדיין אינו במצב של ירידה תוך עולמות ביי"ע, וא"כ "לא שייך לשון שכינה" והדרא קושיא לדוכתא.

ולבאר זה מביא מש"כ כ"ק אדמו"ר מוהר"ש שמה שהקו (שגם היא למע' מעולמות ביי"ע) נקרא בשם שכינה הוא לפי "שכוונת המשכתו הוא בכדי שיתלבש בעולמות ובנש"י", ר"ל: שמה שהצ"צ מבאר שאא"פ לקרוא לאיזה דרגה של אלקות בשם שכינה כל זמן שעדיין לא ירדה תוך עולמות ביי"ע — הוא מפני שכל ענין השכינה הוא ה"ושכנתי בתוכם" ע"ש ששוכנת ומתלבשת", שפשטות ההבנה בזה היא כשמתלבש בפועל תוך הנבראים.

אבל כשהמדובר היא בבחינה אלוקי כזה שכל כוונת (היינו סיבת) המשכתו הוא בכדי להשיג המטרה הזאת להתלבש תוך עולמות ונש"י, הרי (אפי' אם דרגה זו עצמה עדיין אינה מתלבש תוך הנבראים, אבל) אפשר לכנותה בשם שכינה.

ועפ"ז מובן איך שכ"ק אדנ"ע קורא להתפשטות ואו"ס כפי שהוא שייך לעולמות — בשם שכינה כי משם התחיל הרצון להאציל כל סדר ההשתלשלות, עם הכוונה שיהי'

עולם גשמי עם נשמות בגופים לפעול הדירה בתחתונים. ומסיק שזו היא דרגת עיקר שיכנה, ושהוא עיקר ופנימיות שרש ענין השכינה.

ועפ"ז מבאר שמש"כ ש"עיקר שכינה בתחתונים היתה" הכוונה צ"ל על דרגת שכינה כפי שהוא למע' מהשתלשלות 'עיקר שכינה'. דהיות שעיקר מקומו היתה בעוה"ז, והרי כל דרגה אלוקי שבתוך סדר השתלשלות, הרי כל מה שיוורד נתמעט. ונמצא שרק על בחינה שהוא למע' מסדר השתלשלות אפשר לומר עליו שעיקר מקומו הוא בעוה"ז.

ב. ממה שהמדרש כותב "מקום שהי' עיקרי בתחילת, דעיקר שכינה בתחתונים היתה", וע"י מתן תורה על הר סיני חזר השכינה למקום שהי' מתחילה, מובן¹ מזה שהכוונה עוה"ז הגשמי. ומזה מובן בנוגע להסתלקות השכינה (ש1) עיקר הסילוק הוא כשנסתלק מעוה"ז בחטא עה"ד, (21) שעיקר ההמשכה הוא כשחזר לעוה"ז בשעת מ"ת. והמשכה זו היתה ע"י משה מפני שכל השביעין חביבין.

ג. בסעיף זה מסביר באריכות הענין ד"כל השביעין חביבין", (ש1) אי"ז מצד חביבות מצד האדם עצמו, כ"א, מצד התולדה, (21) נמצא שבחביבות השביעי גופא ניכר מעלת הראשון, שהרי לולא חשיבות הראשון לא היינו סופרים ממנו. ובנוגע לעניינינו: הראשון הי' אברהם אבינו שזכה להיות הראשון מפני ב' דברים: (1) עבודתו לפרסם אלקות בכ"מ האפשר לו, (21) שלא חיפש שום דבר לבד מפרסום אלקות בכל העולם, ואפילו לא מס"נ, אצלו הי' מונח שעיקר הענין הוא שכל העולם יצא בצעקה "א-ל-עולם". ומפני עבודתו של הראשון זכה משה רבינו שע"י תהי' נתינת התורה להיותה השביעי מאברהם אבינו. ובזה מבחיר ב' דברים: (1) שחביבות זה אינה מוגבלת ליחיד סגולה, אלא שמעלה זו היא לכא"א שהוא שביעי לראשון, (21) שאף כי גדלה מעלתה, אבל אסור לרמות את עצמו ולהשוות (את מהותו) לראשון, כ"א לשאוף להדמות להם במעשיהם – העבודה שלהם. וזהו התביעה מאתנו דור השביעי שלמרות שלא זכינו, רצינו, בחרנו בכך אמנם חביבין אנו וצריכים להוציא המטרה לפועל – גמר המשכת עיקר שכינה בעוה"ז.

[יוצא מסעיף זה שיש לנו כחות מופלאים, ואין לאף א' להרגיש שאינו ראוי לעבודה נעלה זו, כי האפשריות לפעול עבודה זו לא תלוי בו. וכמ"ש בהמאמר "וכ"כ גדלה מעלת עבודתו והמס"נ שלו [של אברהם אבינו], עד אשר מה שזכה שניתנה תורה על ידו הוא מטעם כי כל השביעין חביבין, שהוא שביעי לראשון", שלכאורה מביא זה בכדי להדגיש בנוגע לנו שהיכולת לפעול הורדת השכינה למטה – ענין מ"ת – אינו אלא מצד מה שאנו שביעי לראשון. וזהו ב' הצדדים: החביבות שלנו שניתנו לנו יכולת

¹ יש לעיין במ"ש "דעיקר ענין ההמשכה הוא ע"י משה, שהרי משה דוקא הורידה למטה בארץ", ולכאורה הול"ל "שהרי משה הורידה למטה בארץ דוקא", שמשמעות הלשון לכאורה הוא שמה שהוא עיקר ההמשכה הוא בגלל שמה המשכה, אמנם מה שהוא מבאר – שמה שהוא עיקר ההמשכה מפני שנמשך בעוה"ז.

זה – זכות, ומה שאיננו יכולים להפטר מעבודה זו, כי לא משנה מעמדו ומצבו, ה"ה שביעי מצד התולדה וא"כ לו ניתן היכולת – האחריות].

ד. במאמרו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מבאר שהסיבה לזה שעיקר שכינה בתחתונים היתה הוא מפני שנתאוהו הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים. בסעיף זה מבאר למה אאפ"ל שהכוונה הוא בשביל עולמות העליונים כי עולמות העליונים אינם אלא ירידה מאור פניו ית'. ומבאר זה בשני פנים: (1) כי עולמות העליונים כל ענינם אינו אלא גילויים, וכל ענין הגילוי הוא – לא דבר חדש מהעילה, כ"א ירידה לבד. משא"כ עוה"ז שאינו גילוי אלא דבר חדש – התחדשות בריאה יש מאין. (2) מאחר שעוה"ז נברא (יש מאין) מעצמותו ית' משא"כ עולמות העליונים שהם רק התפשטות וגילוי ממנו, הרי אאפ"ל שעוה"ז הנברא ע"י עצמות הוא בשבילם [שהוא ע"ד לומר שהאדם נברא בשביל השימוש בשמן]. יוצא שייחודו של עוה"ז שנברא ע"י עצמותו ית' משא"כ עולמות העליונים, וזה מתבטא במה שבעוה"ז דוקא ההרגש שכל מציאותו אינה תלוי בשום דבר (כי ענין זה אכן ישנו במקורו). וע"י העבודה שלנו באתכפיה וס"א מגלים איך שהרגש זה מורש בהעצמות, שבשבילו נברא העולם.

ה. בהסעיף שלפנ"ז מוסבר למה אאפ"ל שהכוונה הוא בשביל עולמות העליונים מפני שהם רק גילויים משא"כ עוה"ז הוא נברא יש מאין מעצמותו ית'. בסעיף זה מבאר שהכוונה היא דוקא בעוה"ז, ושולל כל הו"א של אפשריות שהכוונה אפשר להיות גם במקום אחר, ואפי' בזמן אחר. שמבאר איך שהכוונה היא לא רק על העתיד אלא גם בהווה בשעת העבודה לעשות הדירה בשבילו ית' שמו (ראה לקמן בהנספח לסעיף זה). מתחיל בשלילת סברה הנ"ל (מסעיף הקודם) להשיטה שהכלים דאצי"ה הם בריאה יש מאין, שמסביר שאין זה כ"א בשם המושאל, שרק לגבי האור נראה שהוא יש מאין היות מקורה בהרשימו שהוא בהעלם. אז שולל הסברה לומר שבינתיים עד הגאולה האמתית והשלימה הכוונה היא בעולם האצי"ה שע"י תומ"צ מוסיפים אורות שם – בהביאו את ביאור כ"ק אדמו"ר מוהר"ש שהם שם כמונחים בקופסא עד אז שיתגלה בעוה"ז. ומסיים שעפ"ז מובן מש"כ כ"ק אדנ"ע שנמצא עפכ"ז שהכוונה היא בהעבודה בעוה"ז להפוך השטות דלעו"ז לשטות דקדושה, לגרום נח"ר לפניו ית'.

ו. ממה שעיקר גילוי השכינה בתחתונים היתה בביהמ"ק מובן שהמשכתו הוא ע"י ענינו של בית המקדש, הנבנה מעצי שטים. היינו ע"י העבודה של שטות למע' מהשכל. ורבותינו נשיאנו הראה לנו את הדרך איך לעשותה ונוקט דוגמא בענין אהב"י באופן של שטות.

במה שנוקט דוגמא להנהגה של שטות בענין של אהבת ישראל דוקא וגם ביאור בהסיפורים ראה לקמן בהנספחים לס"ז.

ז. מה שע"י אתכפיה ואתהפכא פועלים הדירה בתחתונים, הוא באופן נעלה יותר מכמו שהי' לפני החטא שממשיכים בחי' אסתלק יקרא דקוב"ה שהוא גילוי אור שאינו שייך לעולמות כלל. וזהו"ע הסתלקות צדיקים שהוא ע"ד פרת חטאת שדוקא ע"י אפשר לכפר על גקה"ט [שהאפשריות לזה יכולה להיות רק ע"י אור נעלה יותר כמבואר

במ"א וראה אגה"ק סי' כ"ח], והסתלקות הצדיקים פועלים אותו הענין. והנה בהסתלקות הצדיקים מבואר שהוא קשה מחורבן ביהמ"ק, שע"ז נמשך בחי' אסתלק, ומה שנמשך ע"י אינו מתעלה למע' אלא שנמצא כאן – באופן מרומם. וזהו מה שיש ענין של צדיקא דאתפטר למרות שקשה יותר מהחורבן, בכדי להיות המשכת בחי' אסתלק. וזהו התביעה מאיתנו דור השביעי להמשיך השכינה, והוא ע"י הפיכת ה"קאך" ושטות דנה"ב לשטות דקדושה – והיינו אתכפא ואתהפכא.

[יש לעיין בחילוקי הלשונות מהתביעה בכל סעיף, איך הוא מובן מהנאמר לפני'. ולכאורה כן הוא הביאור: בסעיף ג' דובר אודות הפעולה שפעל משה רבינו במ"ת ומה שזכה לזה מפני שגמר עבודת הראשון שהי' להמשיך השכינה – שהלך ופרסם אלקות בעולם. התביעה בסעיף ז' המבאר לא רק מטרת העבודה אלא גם אופנה "להפוך השטות דנה"ב וכו'" באה בהמשך לתוכן הסעיף המבאר שהמשכת בחי' אסתלק הוא ע"י אתכפא ואתהפכא. ובנוגע לס"ח ראה לקמן.

לכאורה יל"פ בדא"פ שהנקודה המודגש בפרק זה (ובפרט לאחר העיון באגה"ק המצויין) הוא הדגשת העבודה **דאתהפכא** ושע"י נמשך אור שאינו בגדר העולמות:

דהנה בפרק זה 5 נקודות שבכולן מודגש ענין זה: 1) ההמשכה הנעשית ע"י אתכפא ואתהפכא. והוא מש"כ "והנה ע"י אתכפא ואתהפכא לשטות דקדושה ע"ז ממלאים כוונת הבריא, שהיא להיות לו ית' דירה בתחתונים, וזה שע"י אתכפא ואתהפך נעשית דירה בתחתונים, באתי לגני, הוא במדריגה יותר נעלית מקודם החטא".

2) שפשוט שמה שנמשך ע"ז הוא נעלה יותר – והיינו גילוי שלמעלה סדר השתלשלות (שלכן המשכתה ע"י שטות). והוא מש"כ "דכמו בסותר בנין ע"מ לבנות, הרי פשיטא שבנון החדש צ"ל במדרי' יותר נעלית מבנין הקודם, כמו"כ מוכרח לומר שע"י אתכפא ואתהפכא נעשית דירה במדריגה יותר נעלית, וכמבואר בהמאמר דע"י דאתכפא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין, היינו האור שהוא בכולהו עלמין בשוה. . קורא לגילוי אור זה בשם אסתלק".

3) הפיכת הזדונות הנעשית ע"י גילוי זה, שזהו"ע פרה אדומה. והוא מש"כ ד"יש ב' אגרות. . [ב]ענין ההסתלקות. . [ו]מבואר שם בענין פרת חטאת. דהענינים הנעשים בפנים אין יכולים לברר גקה"ט, כ"א ענין הנעשה בחוץ דוקא....".

4) זהו ג"כ ענין צדיקא דאתפטר "ולזה מדמין מיתתם של צדיקים" והוא גם בזמה"ז (משא"כ פרת חטאת שהיתה רק בזמן הבית). ובזה גופא הב' מארז"ל שהוא בהמשך למשנת"ל בענין סותר ע"מ לבנות (וגם בזה מודגש ענין השטות כהובא בהמשך ההילולא בענין המלך שמשליך חייו מנגד בכדי לנצח את המלחמה), וע"י כהנ"ל נמשך בחי' אסתלק.

5) העבודה – להפוך השטות דלעו"ז לשטות דקדושה, "להפוך השטות דנה"ב. . דעם קאך פון נה"ב וואס ער האט דאס און אפשר אמאל נאך נידעריקער, לעשות מזה

ולהפוך את זה לשטות דקדושה".

ואפשר שמרומז ענין השטות ופעולתה גם בענין פרה אדומה עצמה, שמה שביכולתה לברר גקה"ט משום שגם אופן וסדר הקרבתו אינו כשאר הקרבנות].

ח. וזהו"ע פטירת הצדיקים שקשה יותר מהחורבן, שהוא בכדי לפעול המשכת בחי' אסתלק יקרא דקוב"ה. וזהו מה שתובעים מאיתנו דור השביעי לגמור ולסיים מה שהתחיל הראשון – אברהם אבינו – לא לחפש שום דבר אפי' לא מס"נ, אלא לפעול הויקרא שם בשם ה' א-ל עולם עד שגם השני יקריא ויצעוק א-ל עולם דוקא שהעולם ואלקות חד הוא [וזה נוגע גם לעבודתו הפרטית (ראה סה"מ מלוקט ו' ע' קלה)].

[בפ' הקודם דיבר יותר על ענין השטות ואסתלק עצמם, היינו מהי העבודה ומה נמשך ע"י. וממשיך בפרק זה לומר, שאף שהיו כמה דברים בלתי מובנים – היינו דברים על דרך שטות שע"י פעול גילויים מעל סדר ההשתלשלות – הנה כ"ז לא הספיק, ונדרש ממנו "שידעו" ("ידעו" דייקא, "דעת", ל' התקשרות) אז מ'געפינט זיך אין דור השביעי. לראשון, שהנהגת הראשון ה' שלא חיפש לעצמו כלום ואפי' לא מס"נ" והיינו לסיים העבודה באופן של שטות דוקא.

ועפ"ז מובן הקישור בין התביעה להנאמר לפני' שהעבודה צ"ל דוגמת ענין צדיקא דאתפטר, והיינו שעל האדם "להסתלק" היינו לסלק א"ע על הצד לגמרי, ולפעול המשכת ענין אסתלק שיהי' נמשך בכל מקום ומקום אפי' במקום של חורבן, שיהי' גילוי אלקות בכל העולם כולו ממש גם בהתחתון ביותר, וזהו העבודה לפרסם אלקות בכל העולם כולו ממש.

ועי"ל באו"א קצת: שהעבודה להמשיך בחי' אסתלק. ומה שנפעל ע"י המשכתו, הוא השוואת התחתון עם העליון עד שלא יהי' שום חילוק ביניהם. והו"ע מה שהעבודה אינה לחפש שום דבר אפי' לא מס"נ כ"א למלאות הכוונה העליונה שיודע הוא שכל ענינו הוא לפעול ה"א"ת ויקרא אלא ויקריא", וזה נעשה כל מציאותו. ובפרטיות צריך הוא לפעול שגם במקומות הרחוקים ביותר גם הם יצעקו א-ל עולם, ו"א-ל עולם" דוקא שאין העולם מציאות נפרדת ממנו ית'].

ט. לסכם הנראה לעיני הנקודות שנתבארו בסעיפים הקודמים: ס"ו ביארו איך שרבותינו נשיאנו סלל והראה לנו את הדרך להעבודה באופן של שטות. ס"ז איך פועלים הדירה בתחתונים ושיהי' במדריגה נעלית יותר. בס"ח ביאור העבודה שהתחיל הראשון ושהו העבודה שלנו. ס"ט בא לומר שעבודה זו היא **לכאוי"א** הנמצא בדור זה, ולמרות שאינו שייך להעבודה לכאורה אבל ניתנו לנו הכחות ע"ז, ואכן יפעלו שיהי' יותר נעלה מקודם החטא למרות "אי זכותינו" לזה לכאורה. וכשהרבי יגאלנו הוא "יקשר ויאחד אותנו עם עצמות ומהות", ויהי' במעלה יותר היינו התאחדות זו המוזכרת למעלה. וזהו גם משמזכיר התרגום ושלא יהי' חילוק בין הוי' ושמנו.

קיצור/נקודת והמשך הסעיפים :

- (א) מהי עיקר שכינה.
- (ב) שהיתה בתחתונים דוקא, וע"י השביעי דוקא.
- (ג) ביאור מעלת השביעי שהוא שביעי לראשון. ביאור מעלת הראשון.
- (ד) למה היתה השכינה בתחתונים, ולמה זהו עיקר הכוונה.
- (ה) אאפ"ל שגם תכלית בעולמות העליונים כשלעצמם, אלא שהכוונה שיהי' דירה בתחתונים, וגם (ובעיקר) העבודה בתחתונים.
- (ו) זהו ע"י עבודה של שטות. רבותינו נשיאינו סללו והראה לנו את הדרך בזה.
- (ז) מילוי תכלית הכוונה ע"י אתכפיא ואתהפכא, שע"ז נמשך עוד במדריגה נעלית יותר מקודם.
- (ח) זהו גם הכוונה בכל הירידות שהיו בכדי להמשיך בחי' אסתלק.
- (ט) כן יהי' בפועל ממש.

(ה)נקודה מהמאמר :

ע"י העבודה שלנו, ובפרט להפוך הענינים דלעו"ז שהוא ע"י העבודה באופן של שטות דקדושה דוקא – ממשיכים הקב"ה בכבודו ובעצמו כאן למטה באופן הכי נעלה שלא הי' גם לפני החטא, וזו היתה כל כוונת הירידה.

נספחים

ביאור בהמאמר (סעי' ג' בפרט) ע"פ ביאור בהמדרש

במאמר ד"ה באתי לגני תשי"א בתחלתו מביא כ"ק אד"ש מה"מ דברי המדרש עה"פ "באתי לגני". בהמדרש שם מפורט את הז' חטאים שגורם לסילוק השכינה וז"ל המדרש "באתי לגני אמר ר' מנחם חתני' כו' חטאו המצריים בימי אברהם נסתלק לרקיע הז' כנגדן עמדו ז' צדיקים כו' זכה אברהם הורידה מז' לו' כו'" עכ"ל. ובפי' עץ יוסף שם מפרש דחטא המצריים שהי' בימי אברהם קאי על חטא פרעה שלקח את שרה. ומקשה וז"ל: וא"ת וכיון דאברהם הספיק להורידה למה עלתה בשביל מצרים שהיו בימיו . . וי"ל דאברהם לא נשלם להיות כדאי לעכב השכינה נגד החטאים עד זקנתו שנוסה בעשר נסיונות . . עכ"ל.

ואפשר יש לבאר זה (שעד זקנתו לא נשלם לעכב השכינה נגד החטאים) ע"פ מה שמבאר כ"ק אד"ש מה"מ בלקו"ש ח"כ¹ בנוגע להמעלה דהמס"נ של נסיון העקידה. ומקדים לבאר אמיתית הענין דמס"נ שהוא שהאדם מוסר את נפשו, היינו מציאותו "מגיט זיך אינגאנצן איבער" להקב"ה, מסירה ונתינה שלמע' מגדרי השכל, רגש וחשבון, בטול במציאות לגמרי. ומס"נ באופן כזה נתגלה אצל אברהם אבינו בנסיון העקידה דוקא, שהרי בנסיון העקידה לא היתה איזה תועלת על ידו, כ"א בזה ש"רא אלוקים אתה" ורק משום זה מסר אברהם אבינו את נפשו, שהרי (בנוסף לזה שלא הי' איזה ענין של פרסום אלקות, אלא אדרבה) ענין זה היתה בניגוד לפרסום אלקות. שהרי יצחק הי' ההמשך היחידי לאברהם אבינו בעבודתו לפרסם אלקות, וגם שזה הי' בניגוד להבטחתו² של הקב"ה לאברהם אבינו "כי ביצחק יקרא לך זרע"³, ונמצא שכל מס"נ העקידה היתה בביטול במציאות ממש, למע' מכל טעם ושכל. ועפ"ז מבאר שעד הנסיון בעקידת יצחק (ובלשון העץ יוסף: "עד זקנתו שנוסה" (כבר) "בעשר נסיונות") לא הי' אמיתית הענין דמס"נ, ורק אח"כ נשלם להיות כדאי לעכב השכינה נגד החטאים.

ולכאורה י"ל שזהו מה שמבאר בסעי' גימ"ל בהמאמר שהסיבה שאברהם "זכה להוריד את השכינה" הוא "מפני עבודתו ושהיתה במס"נ", ומה היתה אופן מסירת נפשו, "שלא חיפש מסירת נפש", שענין זה (בנוגע לאופן המס"נ שלו) לא הי' אפי' בטעם ושכל דקדושה אלא **שטות גמור**, שעיי"ז דוקא ממשיכים עיקר שכינה (שאוילי יל"פ הקשר ביניהם, דכמו שדרגת השכינה שהי' למטה, הוא דוקא הדרגא כמו שהוא למע' מהשתלשלות – וכמו שמכריח כ"ק אד"ש מה"מ בסוס"א, הנה כמו"כ בכדי

¹ ע' 73 ואילך.

² בראשית כא, יב.

³ ולהעיר ממו"לך – שהנהגה כזה למסור את ילדיהם כקרבן הי' מדרכי הע"ז.

להמשיכה למטה ה"ה ע"י העבודה שלמע' מטעם ודעת). נמצא מובן למה רק לאחר ששנין זה בא בגלוי אצל אברהם אבינו לאחר כל העשר נסיונות, ה' יכול להיות (התחלת ה)משכת השכינה בעולם.⁴

סעיפים ד' וה' :

בסעי' ד', מבאר כ"ק אד"ש מה"מ "מפני מה היתה עיקר שכינה בתחתונים דוקא" – מפני ש"תכלית הכוונה בבריאת והשתלשלות העולמות, דתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים". ומבאר את הטעם לשלילת עולמות העליונים ולמה בשלילה זו אינו נכלל עוה"ז (התחתון, 1) "הואיל ולהם ירידה מאור פניו ית'", משא"כ עוה"ז הוא נברא יש מאין, ענין חדש מה שלא ה' לפניו. וגם 2) היות שהעולמות העליונים כל ענינם הוא גילויים, אא"ל שהעצמות הוא בשביל גילויים.

וממשיך: "וכמ"ש אדמו"ר האמצעי בפ' זו (פ' בשלח) בענין ההפרש בין עולמות העליונים לעוה"ז, דבעוה"ז נרגש שמציאותו מעצמותו". שהכוונה בזה (כן מובן ממה שמבאר מיד אח"כ) הוא בכדי לבאר את התכונה המיוחדת של עוה"ז – ההרגש דמציאותו מעצמותו – שבזה שונה עוה"ז משאר העולמות. וממשיך לבאר שם, שדמיון זה בא לו משום ששרשו הוא מהיש האמיתי שאכן מציאותו הוא מעצמותו – עצומ"ה. משא"כ בעולמות העליונים שהתהוותם הוא בדרך עו"ע, הרי אי אפשר להיות רגש זו אצלם משום שמרגישים את מקורם, ובמילא אינו שייך להם ההרגש דמציאותו מעצמותו.

ומסיים ש"נמצא מובן שהכוונה בהבריאה וההשתלשלות אינה בשביל עולמות העליונים שענינם גילויים, כ"א הכוונה הוא עוה"ז התחתון, שנדמה לו שאינו גילוי כ"א עצמי, היינו מציאותו מעצמותו, וע"י העבודה בו, ע"י אתכפא ואתהפכא, נתגלה העצמות, בשבילו ה' בריאת והשתלשלות העולמות".

ע"כ התוכן דסעיף ד'.

---

⁴ ואף שלשיטת רבינו יונה שנסיון האחרון היתה קבורת שרה והעקידה היתה הנסיון התשיעי, הרי 1) על נסיון העקידה כתב בזה"ל "התשיעי – עקידת יצחק בנו שכתוב בו עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה. . . שבכל הנסיונות לא אמר לו 'כי ירא אלוקים אתה' חוץ מזו מפני שה' הנסיון הגדול [שבכולם] 21) הראני חכם א' קטע מספר הנק' 'שם דרך' (על ס' בראשית פ' ח"ש מאמר כ' שם), ששם מבאר ע"פ הרמב"ן מתחילת סדרת חיי שרה, שהנסיונות שבהם ניסא אאע"ה היתה שהוא עמד בהם מול ציוויים סותרים, והעקידה היתה הנסיון העיקרי בהנוגע לענין זה. אמנם יש נסיון שאינו אם יעמוד בהאמונה כ"א שהאדם נמצא במצב קושי אז הוא נבחן כיצד יראה את המאורעות שלו אם רק יקבל באהבה או אם הוא יכיר הטוב שבזה, וענין זה ה' במודגש בנסיון זו שלאחר שעמד בכל הנסיונות שלפניו, ובפרטיות יותר – מנסין להכין קשה, נסיון העקידה, ואברהם בא בכדי להודות לה' על חסדו ובחזרתו נמצא אשתו מת, ולא מצא מקום לקברה עד שקנאו בדמים יקרים ולא הרהר בדבר זה להודיע כמה חיבתו של אברהם אבינו ה' מנסהו להודיע לבריות כי ירא אלוקים כו' (ל' הרבינו יונה שם), עתה"ד. שלפ"כ מובן ג"כ את השטות בדבר, ויתירה מזו שענין זה היתה בכדי להודיע לכל (משא"כ בהעקידה), ענין פרסום אלקות והיינו המשכת השכינה.

⁵ ולהעיר מהמבואר לקמן בנספח א' של סעיף ו'.

והנה בתחילת סעיף ה' מקשה כ"ק אד"ש מה"מ מהשיטה שהכלים דאצי' הם נברא יש מאין, שלפי"ז נמצא שגם בנוגע להכלים דאצי' יש להם גם כן תכונה זו שבעוה"ז שנוגש בהם הישות באופן שמרגיש שמציאותו מעצמותו, בהיותם נבראים יש מאין (ועוד נמצא דלא שייך טעמי שלילה הנ"ל "הואיל ולהם ירידה כו" ושההתהוות אינה מהגילויים כו' ואאפ"ל שהעצמות הוא בשביל הגילויים) וא"כ, הדרא קושיא לדוכתא, איך אפשר לומר שהתכלית הוא בעוה"ז דוקא. ומבאר שם, שהתואר ד'יש מאין' בנוגע להכלים, אינו יש מאין ממש, אלא שהוא שם המושאל לבד, משום שלגבי האור נראה כי יש מאין, אבל לגבי שרשם – לגבי הרשימה, הם גילוי ההעלם (ובמילא אין להם הרגש ד'מציאותו מעצמותו'). ומסיים: "א"כ מובן דאין הכוונה עולמות העליונים כ"א העבודה בעוה"ז דאתכפא ואתהפכא".

ובהמשך לזה, מבהיר "ואף שעכשיו הנה ע"י עשיית המצוות מוסיפים אורות באצי' וא"כ איך אנו אומרים שגם עכשיו עיקר הכוונה העוה"ז דוקא, הנה ע"ז מבאר אדמו"ר מהר"ש שאורות אלו באצי' הם שם כמונחים בקופסא כי אינם בשביל אצי' כי אם לצורך עולם התחתון, ואינם מתגלים באצי'". ומסיים ש"וזהו מה שמבאר אדמו"ר נ"ע בענין מה שאא"ל שהכוונה הוא בשביל עולמות העליונים הואיל ולהם ירידה מאור פניו ית' שהפי' בזה הוא דעולמות עליונים ענינם גילויים שזהו ירידה, וגם שהעצמות מובדל מענין הגילויים אלא התכלית הוא עוה"ז התחתון שכך עלה ברצונו ית' להיות נח"ר לפניו ית' כד אתכפא סט"א ואתהפכא חשוכא לנהורא".

יש לדייק:

1) כאשר שוללים את ההו"א שהכלים דאצי' הם נברא יש מאין, איך מכריח לפי"ז ש"א"כ מובן דאין הכוונה עולמות העליונים, כ"א **העבודה** בעוה"ז דאתכפא ואתהפכא? כלומר:

— בסוף סעיף ד' מסיק "כ"א הכוונה הוא עוה"ז התחתון וכו' וע"י העבודה בו, ע"י אתכפא ואתהפכא, **נתגלה העצמות, בשבילו** הי' בריאת והשתלשלות העולמות" שפי' הוא, שדוקא בעוה"ז אפשר להיות גילוי העצמות בגלל תכונתו המיוחדת ההרגש דמציאותו מעצמותו (היות שנברא יש מאין ושרשו מהיש האמיתי), ובמילא שם "דריקט זיך אויס" ענין העצמות, שגילוי ענין זה הוה הדירה בתחתונים. ואיך מגלים העצמות — ע"י אתכפא ואתהפכא ש"ע"י "נתגלה העצמות, בשבילו הי' בריאת והשתלשלות העולמות".

אבל כאן אינו משמע מהלשון שהעבודה הוא בכדי להגיע להתכלית, אלא שהעבודה **עצמה** היא התכלית, "דאין הכוונה כו' כ"א **העבודה** בעוה"ז" עצמה. וצריך ביאור — מה נתחדש עתה כשמתרץ איך שהכלים אינו בריאה יש מאין, לגבי המבואר לעיל בס' ד' בכללות הענין, שמוזה דוקא מובן שהכוונה הוא בהעבודה עצמה?

2) גם יש לעיין מה מוסיף בזה שמביא דברי כ"ק אדמו"ר נ"ע על מה שהוסבר בהסעי' שלפני? ומנ"פ: אם בא לסכם את הענין, הי' יכול להביא סיכום זה בשם כ"ק

אדה"ז, ובפרט שרוב לשונו הוא כמעט אותו הל' ממה שהובא לפנ"ז? [נקשה לומר שזה שהובא כאן מהרבי נ"ע הוא בכדי להביא מאמר מכל הנשיאים על הסדר] וא"כ צריך להבין, מה חידש מהרבי נ"ע?

ואולי י"ל הביאור בזה⁶ ובהקדם מה שאדה"ז מבאר בתניא פל"ו "שתכלית בריאת עולם הזה הוא שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים", והיינו שבעוה"ז הגשמי, שהוא התחתון במדריגה בענין הסתר אורו ית', עד שהוא מלא קליפות וס"א, שענינם הוא שהן נגד ה' ממש לומר אני ואפסי עוד, ובמקום זה דוקא נתאוה להיות לו ית' דירה בתחתונים – גילוי עצמותו ית'. ובהמשך לזה בפל"ז מבאר באריכות גדולה, שענין זה נעשה ע"י קיום התו"מ, שענינם הוא לברר את הגשמיות שתחת ממשלת הקליפות, ולהעלותם לקדושה, שכל הנ"ל יכול להיות רק בדבר הנברא יש מאין, כמבואר באגה"ק וכמובא ומבואר בהמאמר ולעיל. ונמצא מובן שענין הבירורים והרגשה זו דמציאות מעצמותו (שכא כתוצאה מזה שנברא יש מאין, כנ"ל) תלויים א' בשני.

והנה: כשכ"ק אד"ש מה"מ מביא את הביאור מהרבי נ"ע, בהערה שם מציין (בזה"ל) ליד"ה מצותה משתשקע⁷, תרע"ח. ועייג"כ ד"ה ארדה נא⁸, תרנ"ח. ושם בתרע"ח מבאר הרבי נ"ע באריכות את כללות ההכרח שהתכלית אינו העולמות העליונים כ"א בעוה"ז דוקא⁹, להיות גילוי אלקות למטה, שהשלמות בזה תהי' לע"ל. וזה נעשה ע"י הבטול אליו ית' בבחי' יחו"ע, שעיי"ז פועלים את הכפי' דהנה"ב (עיי"ש ע' קטז), שכ"ז הוא ע"ד התוכן שבסע' ד' בהמאמר. ולפי"ז נמצא שהסיבה הפשוטה שכ"ק הרבי מביא את דברי הרבי נ"ע כאן, הוא בכדי לסכם את הענינים המובאים מסעי' ד' עד הכא.

אמנם כש"מעיינים ג"כ" בהדרוש ד"ארדה נא"¹⁰, הנה לאחר שמבאר כללות הענין דנתאוה הקב"ה כו', מבאר שאין הכוונה יכולה להיות בעולמות העליונים הואיל שאין להם איזה ענין של בירורים. ושם מקשה ע"ד מה שהקשה כאן בהמאמר תחילת סעי' ה', ש"וגם בחי' כלים דאצי' שנתהוו מהבירורים דשבה"כ דתהו כמ"ש בע"ח ובמב"ש. והיינו שלהם ג"כ יש ענין הבירורים (שענין זה שייך רק בדבר הנברא יש מאין כנ"ל), וא"כ איך יכולין לומר שהכוונה הוא (רק) בעוה"ז? ושם מתרץ שאמנם יש חילוק בין בירור הכלים דאצי' להבירור דעוה"ז. והוא שהכלים דאצי' בירורו הוא באופן דמלמעלמ"ט, שהבירור נעשה מעצמו בדרך ממילא ע"י "א"ס המאציל",

⁶ שוב ראיתי שבספר מאמר הערוך ע' סא בתוס' מים חיים שם נתבאר נקודת הענין, עיי"ש.

⁷ תחילת הדרוש נמצא בע' קיב.

⁸ תחילת הדרוש נמצא בע' כו.

⁹ עיי"ש ע' קיב-ד.

¹⁰ ע' ל' ואילך.

משא"כ עוה"ז בירורו הוא מלמטלמ"ע ע"י עבודת האדם.

ומבאר את החילוק בין הבירור דהכלים להבירור בעוה"ז, וז"ל: "ובד"כ הכלים דאצי' הם ג"כ בחי' אלקות ממש . . ולכן כללות עולם האצי' [כולל הכלים] י"ל שהוא בבחי' ירידה מה שירד ממדריגתו הראשונה. ומה שהי' צ"ל בהם בירור היינו מצד הכלים נתברר ונתתקן מלמעלה למטה כו' כנ"ל". והיינו שאין הכוונה בהבירור באופן דמלמעלה למטה (שהוא בהכלים דאצי') כ"א כמו שממשיך בהמאמר "בשביל התיקון שיתתקן מלמטלמ"ע", שהרי "כך עלה ברצונו ית' להיות נח"ר לפניו ית' כד אתכפי' ס"א ואתהפכא חשוכא לנהורא" שענין זה דאתכפיא ס"א, שייך דוקא בעוה"ז שהוא מלא קליפות וס"א, שנברא בדרך יש מאין, ורק בו נתחדש [אמיתית¹¹] ענין היש, ושם בלבד יכול להיות הבירור שנעשה ע"י האדם, מלמטה למע'.

ונמצא שבהמאמר מתרע"ח מבאר כללות הענין בשלילת עולמות העליונים ושהכוונה הוא להיות לו ית' דירה בעוה"ז התחתון דוקא, שגילוי זה נעשה ע"י עבודת הבירורים. ובתרנ"ח מוסיף ע"ז – שהבירור שהוא פועל את הגילוי הוא דוקא הבירור הנעשה ע"י עבודת האדם, ולא הבירור הנעשה ע"י הקב"ה.

וע"פ כהנ"ל אפשר להסביר יותר שני הדיוקים שהובאו לעיל:

1) "כאשר שוללים את הכלים דאצי' כנברא יש מאין, איך זה מכריח ש"א"כ מובן דאין הכוונה עולמות העליונים, כ"א העבודה בעוה"ז דאתכפיא ואתהפכא" (21) מה בא להוסיף כ"ק אד"ש מה"מ מהרבי נ"ע ממה שהובא לעיל מכ"ק אדה"ז בס"ד?

והביאור בזה: לאח"ז שביארנו בס"ד מאדמו"ר האמצעי, שהתכונה בהנברא יש מאין הוא שיש לו את הרגשת הישות שז"ס כל ענין הקליפות האומרים "אני ואפסי עוד", נמצא, שבשלמא האורות דאצי' שאינו נברא יש מאין, אאפ"ל שהכוונה הוא בהם מפני היותם בטל לאלקות ואין להם כל ענין הבירורים. משא"כ להשיטה שהכלים דאצי' הם נברא יש מאין, ה"ז מכריח שגם להם יש ענין הישות, ובמילא גם ענין הבירורים, וא"כ אי"מ למה הכוונה הוא בעוה"ז דוקא?

אבל לאחר ששמבארים שהכלים אינם יש מאין ממש (אלא שם המושאל), במילא אין להם את הרגש דמציאותו מעצמותו. ומה שיש להם ענין של בירורים, הוא רק מלמע' למטה ע"י "א"ס המאציל". והכוונה לא רק בעצם בירור היש, אלא כמו שמבאר בארוכה בהמאמר דתרנ"ח שם, שהבירורים יהי' ע"י עבודת האדם דוקא באתכפיא ואתהפכא "שכך עלה ברצונו ית' להיות נח"ר לפניו ית' כד אתכפיא סט"א ואתהפכא חשוכא לנהורא", ו"א"כ מובן דאין הכוונה [אפי' לא בהבירור ד] עולמות העליונים, כ"א העבודה [מלמטה למעלה, שהוא רק] בעוה"ז דאתכפיא ואתהפכא".

וזוהו מה שממשיך לשאול שלכאורה ע"י עשיית המצוות מוסיפים אורות באצי',

¹¹ שהרי גם עולמות ביי"ע יש להם הרגשת היש, אמנם עיקר הרגשת היש הוא בעוה"ז.

וא"כ איך אנו אומרים שגם **עכשיו** [ולא רק שלע"ל יתגלה ע"י עבודת האדם ש]התכלית הוא **בהעבודה** בעוה"ז דוקא? וע"ז מבאר שאורות אלו **אינם** בשביל אצ"י, אלא בשביל עולם הזה התחתון המלא קליפות וס"א – הרגשת הישות בתכלית [ואפ"י לא כהכלים דאצ"י שהם ג"כ אלקות ממש].

ומסיים ש"וזהו מה שמבאר אדמו"ר נ"ע" במאמר ד"ה מצותה משתקע החמה "בענין מה שאא"ל שהכוונה הוא בשביל עולמות העליונים הואיל ולהם ירידה מאור פניו ית"י" שהפ"י בזה הוא דעולמות עליונים ענינם גילויים שזהו ירידה וגם שהעצמות מובדל מענין הגילויים, ואלא שהתכלית הוא בעוה"ז התחתון. "ועייג"כ מה שמוסיף בד"ה ארדה נא" שכוונת התהוותו הוא **מטרה לעצמו** [עכשיו, ולא רק הכוונה הנשלמת לע"ל], היינו בשביל **התיקון שיתחקן** מלמטלמ"ע, ועי"ז ממשיכים בחי' דירה בתחתונים דכך **עלה ברצונו ית' להיות נח"ר** לפניו ית' **כד אתכפי" ס"א ואתהפכא חשוכא לנהורא**, שהתכלית הוא **בעבודת האדם עתה** (שאי"ז מפורש¹² בתניא שם).

ולפי"ז יומתק החילוק שבין אות ד' לאות ה'. שהנקודה דאות ד' הוא לבאר למה בכלל התכלית הוא בעוה"ז התחתון, ש"הכוונה הוא עוה"ז התחתון" – ושהדרך שע"י מגיעים להתכלית להתגלותו ית' כאן למטה הוא "ע"י העבודה בו". ובאות ה' מבאר איך שהתכלית הוא לא רק לע"ל כשענין זה תהי' בגלוי, אלא התכלית הוא העבודה, והעבודה בזמנה"ז דוקא, "שכך **עלה ברצונו ית' להיות נח"ר** לפניו ית' **כד אתכפיא סט"א ואתהפכא חשוכא לנהורא**", וכמו שמבאר בהמאמר שכל העבודה הוא להפוך השטות דלעו"ז לשטות דקדושה ועי"ז נח"ר לפני שאמרתי ונעשה רצוני ועי"ז ממשיכים שיהי' לו ית' דירה בתחתונים" – וכ"ז בקרוב ממש, אמן כ"י"ר!

סעיף וא"ו:

א. בנוגע למה שמביא דוגמאות איך שרבותינו נשיאינו הראה לנו את הדרך להעבודה באופן של שטות נוקט דוגמא מסיפורים אודות אהבת ישראל אפשר יל"ב הטעם. דהנה מצות אהבת ישראל¹³ הוא לאהוב כאו"א מישראל, שאהבתו לישראל צריכה להיות אהבה עצמית **שלמעלה** מהטעם – כמותו ממש. ושיהי' עניני חבירו נוגע לו יותר מחייו ומחיי בניו. וגם בנוגע לאהבה עצמה שע"ל באופן בלתי מוגבל. ודבר זה אינו בגדר טעם ודעת כלל וכלל, דבשלמא בשארי מצות התורה (אפילו בנוגע להחוקים), מובן, שאם האדם רוצה לידבק בהא-ל ב"ה צריך לשמוע אליו ולפקודיו, שהרי הוא בלתי מוגבל ואין הוא בעצמו יכול לידבק אליו כ"א ע"י הוראתו בתורה, וגם

¹² ואולי י"ל שבאמת דבר זה הוא ג"כ התוכן שם, שהרי כל הביאור בפל"ו ול"ז, הוא בכדי לתרץ את קושיית הבינוני בפל"ה "וכי מאחר שלא יוכלו לשלחה כל ימיהם וכו'" וא"כ למה זה ירדו נשמותיהם לעוה"ז ליגע לריק ח"ו" וכבר שם נותן את נקודת הביאור ש"ותהא זאת נחמתם וכו' ולשמח לבם" ע"י "בה' השוכן אתם בתוך תורתם ועבודתם", וכמו שמבאר אח"כ, שע"י העבודה בתו"מ מבורים הקליפות, שענין זה פועלים עתה, כבר לפני הגאולה.

¹³ ספר הערכים, ערך אהבת ישראל, ע' תרט"ז ואילך.

יכול לעורר אהבה אליו עד כדי מס"נ מצד רצונו (וכמו שהובא בהמאמר בנוגע להמס"נ דר"ע). משא"כ לאהוב את השני צריך לצאת מהגבלותיו, וא"א לקיים מצות אהבת ישראל כדבעי רק באופן הנ"ל [וגם נקודה זו ד"אהבת ישראל" באופן ד"שטות" רואים באע"ה שעשה חסד גם אם אלו שהשתחוו לאבק שברגליהם¹⁴]. ונמצא שבמצות אהבת ישראל מודגשת העבודה באופן דשטות, שמשו"ז הביא דוגמא מענין זה דוקא.¹⁵

וכן יש להעיר מהשיחה שנאמרה מיד לפני אמירת המאמר¹⁶ – ה"סטייטמענט" דדור השביעי, דשם מבאר כ"ק אד"ש מה"מ בנוגע להג' אהבות. שאם יש לא' אהבת ישראל סוף סוף יבוא לאהבת ה' ואהבת התורה, משא"כ להיפך. וע"פ הנ"ל מובן, שאהבה להקב"ה או לתורתו יכול להיות ע"פ טעם ודעת; משא"כ באהבת ישראל היות שענין זה דורש יציאה ממציותו, במילא יבוא ג"כ לשאר האהבות (בשלימותם).

והנה לאח"ז בהשיחה – שהי' שם "אחד [ש]שאל בענין שליחות שהעמים עליו כ"ק אדמו"ר צוקללה"ה נבג"מ זי"ע" וענה עם הסיפור שכשהי' אדמו"ר מהוריי"ץ בגיל חמש עשרה נסע בשליחות אביו ונסע עמו הרשב"ץ והרבי נ"ע אמר לו "אז הגם ער שיקט אים טאקע מיט, פונדעסטוועגן זאָל ער וויסן אז וואָס ווייניקער ער וועט זיך מישן וועט זיין אַלץ גלייכער. וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א ובמכל שכן פון דעמאָלט וואָס דאַרף מען זיך מישן אין דעם רבינ'ס ענינים מען דאַרף אים ניט געבן קיין עצות און ניט זאָגן קיין דעות מען דאַרף אויספירן דעם ענין וואָס ער האָט געוואָלט און וואָס ווייניקער מען וועט זיך מישן מיט אייגענע פירושים וועט זיין אַלץ גלייכער" דהיינו התקשרות שלמע' מטעם ודעת. שע"י ההתקשרות לנשיא הדור – המשיח שבדור¹⁷ – דוקא, יכול להגיע לאהבת ישראל אמיתית. וכמבואר בהמאמר "ואתה תצוה"¹⁸, שע"י התגלות העצם (שהוא למע' מכחות הגלויים) הבא ע"י נשיא הדור ניתוסף בהאהבת ישראל מצד זה שמגלה את השרש האמיתי דבנ"י כפי שמושרשת בהעצמות.

ב. בלקו"ש ח"ה (ע' 321 ואילך) מביא בהשיחה שם את ב' הנוסחאות במה שאמר הצ"צ לכ"ק אדנ"ע בילדותו כשבכה על מה שהקב"ה לא נראה אליו. ומבאר שם כ"ק

¹⁴ ראה שיחת יום ב' דחה"ס תשכ"ג, וראה גם אודות כללות הנהגת ה'שטות' של אע"ה בנוגע למדת חסדו בקונ' דרושי חתונה תרפ"ט מאמרים ד"ה אשר ברא וכל הנהגה.

¹⁵ ולהעיר שכללות ענין הדירה בתחתונים, כוונתה הוא **בשביל** ובתוך **בנ"י**, כמבואר בלקו"ש חלק ט"ז פקודי ג', וחלק כ"ג בלק ג', ובמאד"ה וביום השבת עת"ר, ובכ"מ.

¹⁶ לקו"ש ח"ב ע' 497 ואילך.

¹⁷ כן יש להעיר משיחת מטו"מ תנש"א (להעיר שנדרס בספר בשורת הגאולה אות ל"ב) שעתה "ההדגשה דאהבת ישראל היא בתור טעימה ועד להתחלה דהגאולה האמיתית והשלימה הקשורה עם נקודת האחדות שלמעלה מהתחלקות שמודגשת באחדותם של ישראל מצד בחי' היחידה דרגה החמישית שבכל ישראל בשווה שהיא ניצוץ מנשמתו של משיח יחידה הכללית.

¹⁸ מלוקט ו' ע' קלז.

רבינו מה"מ שליט"א את שינוי הנוסחאות, כי כ"ק אדנ"ע בעצמו "לא זכר" את הלשון בדיוק. וממשך לבאר שהיות שנשיא בישראל סיפר את ב' הנוסחאות א"כ מובן שמוכרח (1) ללמוד הוראה מב' הנוסחאות (2) שיש חידוש בכ"א מהם לגבי השני. א"כ מובן מכ"ש בנוגע למאמר דידן שיש לעיין בסדר הסיפורים ומה שכ"א מוסיף על הסיפור שלפני. ואולי יש לומר הביאור בדא"פ כדלקמן:

סיפורו של כ"ק אדה"ז

מכ"ק אדמו"ר הזקן שהפסיק בתפלתו והלך וקצץ עצים וכישל מרק והאכיל בעצמו לילולת, מפני שלא היו אנשים שם בבית.

את ה'שטות' אשר בסיפור זה מבאר הרבי מה"מ בשיחת י"ט כסלו תשד"מ, ונקודת הביאור שם הוא שעם היות שכ"ק אדמו"ר הזקן ה' במעמד ומצב נעלה ביותר (באמצע תפלתו, אשר בכלל במשך השנה בדביקותו ה') אומר 'איך וויל זע גארנישט וכו' מער ניט ווי דין אליין'. שמזה מובן מכ"ש מעמדו ומצבו בימים נוראים, ובציבור, ובכ"ז הרגיש את צערה הגשמית של היולדת בקצה העיר, והלך בעצמו לעזרה בפועל ממש, שבזה מודגש גודל העילוי של העשי' בפועל. ונמצא אשר ה'שטות' כאן בשתיים: (1) שבאמצע תפלתו הרגיש צער גשמי של הזולת, (2) הלך לפעול בזה בגשמיות בפועל ממש.

[ואפשר שההוספה במה שאומר 'מפני שלא היו אנשים שם בבית' (בנוסף לההבנה בזה בפשטות אשר לכן הוצרך כ"ק אדה"ז ללכת לטפל בצרכי') מדיגש עוד יותר הרגשת כ"ק אדה"ז את צערה של היולדת – כנראה – יותר ממשפחת היולדת עצמה].¹⁹

[עוד יש להעיר בקשר לשאר ההמשך דבאתי לגני תש"י שבכדי לנצח את המלחמה מבזבז המלך את כל אוצרותיו גם מה שהי' טמון דור אחר דור – שבאותו הפארבריינגען כשהזכיר רבינו סיפור זה אמר "כששמעתי סיפור זה מכ"ק מו"ח אדמו"ר, הוא הוסיף שהיתה תקופה שהחסידים לא היו מספרים סיפור זה", והרי זהו הסיפור הראשון ששמענו מרבינו לאחר שקיבל ע"ע את הנשיאות. ויש להוסיף שסיפור זה עשה רעש בשעתו ולהמתנגדים ה' טענות נגד כ"ק אדה"ז²⁰ – נמצא שעשה מעשה של שטות לטובת אשה פרטית שלא ה' צריך לעשות בעצמו, ועוד על חשבון "חילול שם ליובאוויטש"].

סיפורו של כ"ק אדהאמ"צ

איך שנכנס אליו אחד ליחידות והתאונן על הענינים שאברכים מתאוננים עליהם. וגלה

¹⁹ ולהעיר מלקו"ד ח"א ע' 88 שאהבת האדם לבנים כלא חשיבי היא לגבי אהבת הרבי להחסידים.

²⁰ ראה שיחת ליל שמח"ת קודם הקפות תשי"א ועוד.

אדהאמ"צ את זרועו וא"ל הלא תראה שצפד עורי על עצמי גר' וכ"ז הוא מהח"נ שלך. אשר מובן הפלאת ורוממות מעלת כ"ק אדמו"ר האמצעי בכלל ובפרט מאלו ששייכים לענינים כאלו, ומ"מ ה' ההתקשרות עמהם כל כך עד שמצד הענינים שלהם שהיו שלא כדבעי למהוי, פעל עליו חלישות הבריות ביותר, עד שצפד עורו על עצמו.

ידוע הפשטתו של אדהאמ"צ מכל עניני גשמיות בכלל, כמודגש בכמה סיפורים. ועם היות שהי' במצב נעלה ביותר, בכ"ז הי' מקושר כ"כ עם אנשים אלו עד שפעל עליו חלישות. ואפשר שהחידוש על סיפור הקודם היא: (1) שמה שהרגיש לא הי' רק צער גשמי, אלא ענין בלתי רצוי של היפך הקדושה. אשר מובן שהוא דבר חמור הרבה יותר מצער גשמי. (2) לא סתם שהרגיש, אלא הרגיש עד כדי שפעל על גופו הגשמי (שגם גופו הגשמי הי' באי"ע משאר העם כמובן ממה שהעיד עליו כ"ק הצ"צ שמאצבעו לא הי' שותת דם כ"א חסידות), וא"כ מובן גודל השטות בזה במה שהי' קשור כ"כ עם אלו שלא היו בערכו כלל וכלל. והחידוש בסיפור זה על הסיפור הקודם: מה שהענינים הבלתי רצויים של הזולת הקשורים עם גקה"ט ר"ל, פעל עליו – אף שמצדו לא הי' לו שום שייכות לאותן הדברים כלל וכלל.

ואפשר שיש להוסיף, ע"פ המבואר בשיחת ש"פ נח תשנ"ב אשר הדרגה הכי נעלית בתשובה הוא כשמתקן את הענינים הדורשים תיקון באופן שיהי' "נרגש אצלו שכוונת הירידה למעמד ומצב הדורש תיקון היא בשביל השלימות שנעשית ע"י התשובה, שמתגלה בפועל²¹ תוקף ההתקשרות של יהודי עם הקב"ה גם בהיותו במצב ירוד", ואפשר שזהו מה שכ"ק אדהאמ"צ רצה לפעול ע"י הראותו את עורו לאותו אברך, שע"י הראה התקשרותו אליו אשר ע"י נותן לו את הכח לתקן את זה.²²

סיפורו של הצ"צ

איך שהלך קודם התפלה ללוח גמ"ח לאיש פשוט שהי' נוגע לו בפרנסתו.

ביאור ה"שטות" בסיפור זה מבאר כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א (בשיחת כ"ט אלול תשל"ו עיי"ש בארוכה): (1) כבר אמר לו שיתן לו כסף לאחר התפלה, וא"כ לא הי' עיכוב מצד האברך להתחיל לבחור מסחרו. (2) גמ"ח אי"ז אותו הענין של הצדקה שלפני התפלה, שענינו הכנה לתפלה ולכן זמנה אז, משא"כ גמ"ח שזמנה לאחר התפלה (כמארז"ל מביהכ"נ לביהמ"ד ואח"כ הנהג בהם מנהג דרך ארץ). נמצא השטות במה שזירז לתת לו עוד לפני התפלה. (3) בזה גופא: עם היות שאפשר לכלול ענין של גמ"ח לגדר החיוב ואהבת לרעך כמוך (שאמירתה וקבלתה הוא לפני התפלה), אבל הרי גם לעצמו לא הי' עושה דבר זה לפני התפלה (כפס"ד השו"ע (רסק"ה): ועת זו [של קביעות עתים לתורה] שביום מצוה מן המובחר לקבוע אותה מיד אחר התפלה

²¹ הדגשה במקור.

²² ולהעיר מהסיפור הידוע אודות כ"ק אדהאמ"צ אשר נדפס בסה"מ קונטרסים ב עמוד 712 ואילך.

קודם שילך לעסקיו . . אף אם הוא סבר להרויח הרבה), ונמצא שההנהגתו היתה באופן של שטות – יותר מ"כמוך".²³

נמצא שה"שטות" בסיפורו של הצ"צ המודגש כאן הוא מה שנהג עם הזולת באופן שלא הי' נוהג כן לעצמו. והחידוש בסיפור זה על סיפורים הקודמים (בד"א): בכ"ק אדה"ז השטות לא הי' כ"כ מצד עצם המעשה אשר עשה – שהרי הי' כרוך עם פקד"נ²⁴. וכן בכ"ק אדהאמ"צ עם היות שהי' שטות מה שהי' קשור כ"כ עם השני עד שפעל עליו חלישות, אמנם לא הי' ענין של פעולה מעשית. אבל בסיפור דידן פעולת העשי' עצמו הי' שטות לגמרי (מטעמים הנ"ל).

סיפורו של כ"ק אדמו"ר מהר"ש

שפעם נסע ביחוד מקוהארט לפאריז ונפגש שם עם אברך אחד ואמר לו: יונגערמאן יין נסך איז מטמטם המוח והלב זיי א איד. והלך האברך לביתו, ולא שקט עד שבא לכ"ק אדמו"ר מהר"ש, חזר בתשובה ויצאה ממנו משפחת יראים וחרדים. אשר ידוע שאצל כ"ק אדמו"ר מהר"ש הי' הזמן יקר במאד, עד שגם אמירת החסידות הי' בקיצור, ובזמנים ידועים הנה בשעה השמינית בבוקר הי' כבר אחרי התפלה, ובכ"ז נסע נסיעה רחוקה ושהה שם משך זמן בשביל אברך כו'.

חידוש "השטות" בסיפור זה בולט ביותר ביחס להסיפורים הקודמים, אשר ענין זה הי' קשור עם נסיעה מיוחדת ממקומו (שככל הנראה הי' קשור עם בריאותו, שבזה מודגש עוד יותר השטות שבזה), ולזמן בלתי נודע [כמובן ממה שחכה בחדרו במלון שם בשבילו לחזור, וכמבואר בספר התולדות באורך²⁵]. וזה אף שאפילו לענינים כמו אמירת חסידות, ותפלתו הי' בלקיחת הזמן בחשבון. ובכ"ז נסע, שע"י נסיעה זו בלבד סדרו לגמרי – והחזירו בתשובה.

ומה שמזכיר שיצאה ממנו משפחת יראים וחרדים, דלכאורה אי"ז שייך לביאור השטות בהסיפור: אפשר שבזה מדגיש שע"י ההנהגה באופן של שטות דקדושה, הפעולה

---

²³ בהשיחה מביא עוד הסבר נוסף על הטעמים שהוזכרו בפנים. והוא שמזונותיו של אדם קצובין לו כבר מר"ה, והיינו שלא הי' חסר לו כלום באם לא הי' נותן לו את המעות אז. אשר לפי"ז יומתק מש"כ "שהי' נוגע לן בפרנסתו" ולא "שהי' נוגע לפרנסתו", אשר בזה ניתוסף עוד יותר את השטות שבדבר.

²⁴ ומה שהלך בעצמו, הוא משום שמצוה בגדול כמבואר שם בהשיחה.

²⁵ אשר עפ"ז מובן יותר האריכות בהסיפור עצמו איך שהחזירו בתשובה ולא אמר סתם שהחזירו בתשובה בלי לפרט הפרטים בזה, שבזה נראה (1) שהנסיעה הי' לזמן בלתי נודע וגם (2) לא ישב עם האברך בראשונה אלא אמר לו משפט, שההתנהגות באופן כזה אינו דבר רגיל, אשר בכלל בטבעי בני האדם שדברים כאלו פועלים רועם, וראה בהפנים ובהערה הבא.

נמצא מה שמודגש בסיפור זה על סיפורים הקודמים: (1) הפרעת הסדר לגמרי בשביל הזולת, (2) שע"י השטות נהי' פעולה ונמשכת.

סיפורו של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע

בתחילת נשיאותו, אשר גזרו אז גזירה חדשה והי' צריך לנסוע ע"ד זה למוסקבה. ואמר לו אחיו הגדול הרז"א נ"ע, הזמן יקר אצלך ואין אתה יודע היטב שפת המדינה (הרז"א הי' מלומד בשפות) וגם אתה צריך לחפש היכרות, ולכן אסע בענין זה כפי הוראותיך. אבל כ"ק אדמו"ר נ"ע לא הסכים ע"ז ונסע בעצמו והצליח.

בסיפור זה ניכר השטות באופן בולט: בכל סיפורים הקודמים עם היות שהי' הנהגה של שטות, וע"פ שכל לא הי' מובן – אבל עכ"פ לא הי' הנהגה בהיפוך מהשכל.

אמנם נשאלת השאלה: מה ענין בזה? וכפתגם הידוע: "...שכל דארף מען האבען". ואם אחיו הי' מוכן לנסוע ע"פ הוראותיו ולהצליח ע"פ דרכי הטבע למה יש לחפש ל'שטות' דוקא? ובפרט כשהשטות יהרס, לכאורה, יותר מאשר יועיל?!

ואוי"ל ובהקדם: מה מוסיפה המילה 'והצליח', הרי לכאורה מה שרוצים להדגיש הו"ע השטות, ומה נוגע הצלחת הענין בזה? ואלא שהיא הנותנת, שהצלחת הענין תלוי' בתנועת השטות דוקא. ובאם היו הולכים עם חשבונות הי' חסר תוקף זה, ובמילא אין ההצלחה בזה וודאית.²⁶

והדגשת ענין של אהבת ישראל בסיפור זה, דלכאורה מצד חשבון של אהבת ישראל הי' צריך הרז"א לנסוע (כי מאד יפה הנהגה של שטות, אמנם צריך לפעול את הענין ולא לקחת סיקויים בזה) – י"ל ע"ד המבואר במה שאברהם אבינו חבש את חמורו בעצמו (ולא ע"י עבדיו, שלא כפי כבודו), מפני האהבה המקלקלת את השורה אשר ע"ז דוקא נתבטל עצתו של בלעם הרשע (שגם הוא חבש את אתונו שלא לפי כבודו מצד השנאה

²⁶ ואפשר שזהו הרמז במ"ש "ובכ"ז נסע מסיעה רחוקה... בשביל אברך) כו" בסוף הסיפור מה שאינו בשאר הסיפורים, להדגיש מה שע"י השטות היתה פעולה נמשכת, שיצאה ממנו משפחת יראים וחרדים. ולהעיר מהמברקים של יו"ד שבט "והמשכם: הפעולה עצמה נמשכת (ונוסף ע"ז) פירותיהם".

ועד"ז נמצא דוגמתו בהמשכן – שקרשי המשכן נעשו מהעצי שטים – ובו היתה השראת השכינה, ועל ידו נמשך בכל העולם, כמובן ממאמרי באתי לגני. ולהעיר מחלונות בית המקדש (וגם מה שהזכיר הרבי מה"מ בשמח"ת תשמ"ו בענין גביעי המנורה).

²⁷ וקשה לומר כאן ההסברה דמצוה בגדול (ע"ד בכ"ק אדה"ז).

²⁸ ולהעיר ממאמר ד"ה באתי לגני תשטו בסופו שמפרש שטות לתוקף, ושם מסיק שתוקף זה נמשך ונתגלה ע"י רבותינו נשיאנו העומד בין הוי' וביניכם, ששזה קשור עם מאמר ד"ה ויאמר ה' מהמשך באתי לגני תשמ"ו (ראה שם בסופו) השייך לש"ז [תשפ"ו].

וזהו מה שמוסיף סיפור זה על סיפורים הקודמים. בסיפור זה מודגש שיש מקום להנהגת שטות גם כאשר הנהגה זה הוא היפך השכל לגמרי. ואדרבה: בכדי להצליח באופן וודאי, יש צורך להנהגה באופן של שטות דוקא.³⁰

מה שמדייק לומר שהסיפור הי' "בתחילת נשיאותו" אפ"ל (1) אפשר שבזה מרמז רבינו גם תחילת נשיאותו³¹. (2) שבזה מרמז גודל ביטול הרז"א, שעם היותו אחיו הגדול, ורק בתחילת נשיאותו של הרבי נ"ע, עדיין הי' מוכן ללכת ולפעול ע"פ הוראותיו – שבזה מודגש גם הנהגה של שטות מצדו של הרז"א (ובדוגמת זה הביטול אשר נדרש מהחסידים³²). (3) בזה מתבטא עוד יותר הנהגת השטות של כ"ק אדמו"ר נ"ע, שאף שהי' בתחילת נשיאותו, ועדיין לא "הקים" את שמו בתור נשיא, עדיין נסע בעצמו, וא"ש עם הדמיון לאברהם אבינו דלעיל.³³

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

וכן ישנם כמה סיפורים מכ"ק מו"ח אדמו"ר אודות השתדלותו לעשות טובה ואפילו לאיש פרטי, ברוחניות או בגשמיות. והניח את עצמו ע"ז לא רק הגשמיות שלו כ"א גם הרוחניות שלו, אף שזה שהי' מטיב עמו הנה לא זו בלבד שלא הי' כלל בסוג של חברך בתורה ומצוות אלא שהי' שלא בערכו כלל

אולי יש לפרש בעומק יותר מה שאינו נוקט סיפור פרטי בנוגע לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, שהרי ידוע מסנ"פ במדינה ההיא, וגם אח"ז ועד לבואו לארצה"ב ועד בכלל. והיינו שדבר זה הי' סדר רגיל, ותבע העבודה של שטות באופן תמידי.

ולסיכום:³⁴

---

²⁹ רד"ה ויחבש בראשית כ"ב, ג, ורד"ה ויחבש את אתונו במדבר כב, כא.

³⁰ ולהעיר ממאמר ד"ה ויולך ה' מהמשך באתי לגני תשכ"ו בתחילתו.

³¹ להעיר משיחת ש"פ שמות תשנ"ב ס"ג.

³² ולהעיר מהסיפור שכ"ק אד"ש מה"מ סיפר אחרי אמירת המאמר, הובא לעיל בנספח א'.

³³ להעיר מרש"י עה"פ ואעשך לגוי גדול (לך לך יב,ב): "לפי שהדרך גורמת לשלשה דברים, ממעט . . את השם".

³⁴ העיר לי חכם א' שיש ללמוד באו"א קצת:

שאצל כ"ק אדמו"ר הזקן הביא את הרוחניות שלו בשביל גשמיות של יהודי (תפילתו בשביל יולדת).

אצל כ"ק אדמו"ר האמצעי להפך, גשמיותו בשביל רוחניות של יהודי (וזרעו על בשרו בשביל מצבו הרוחני של האברך).

כ"ק אדמו"ר הזקן: הרגשת צורך הגשמי של הזולת, ומילוי בפועל.

כ"ק אדהאמ"צ: התקשרות עם מקושריו עד שמעשיהם שהם היפך ענינו לגמרי – פעל עליו עד לגופו הגשמי.

כ"ק אדמו"ר הצ"צ: הליכה בפועל לעשות טובה ליהודי בזמן שאף פעם לא הי' עושה דבר כזה לעצמו, אף שלא הי' כרוך עם פקו"נ ובעצם לא הי' צורך לזה אז דוקא.

כ"ק אדמו"ר מוהר"ש: בלבול סדרו לזמן בלתי נודע. ע"י השטות נהי' פעולה קיימת ונמשכת.

כ"ק אדמו"ר נ"ע: הנהגה באופן כזה גם כשהוא היפך השכל לגמרי (וגם כשאנו לפי כבודו), ואדרבה, ע"י הנהגה באופן זה מורדא התוצאות.

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ: הנהגה באופן זה כסדר תמיד.

ולכאורה יש להוסיף מה שמצינו חידוש יותר אצל כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א שפעל אשר הנהגה זה של שטות להיות דבר נורמלי [וכפי שרואים במוחש בכו"כ ענינים ודוגמא לדבר: מה שמונח ענין הנסיעה לשליחות אצל כאו"א³⁵].

אצל כ"ק אדמו"ר הצ"צ מודגש שהביא מגשמיותו בשביל גשמיות של יהודי (הביא מוקדם בבוקר גמ"ח). אצל כ"ק אדמו"ר מהר"ש הביא מרוחניותו בשביל רוחניות של יהודי (אמירת החסידות והתפילה הייתה בקיצור, והלך להחזירו בתשובה).

אצל כ"ק אדמו"ר מהרש"ב הדגש שזה היה **בעצמו**, שלא הספיק לו שהרז"א יפעל "ע"פ הוראתיך". ואצל כ"ק אדמו"ר הריי"צ זי"ע מצאנו שלימות מצד כל הענינים – הן **גשמיות** והן **רוחניות** שלו – בשביל **גשמיות ורוחניות** של יהודי אחר, וכל זה **בעצמו**.

ומודגש זה בלשון כ"ק אד"ש מה"מ "השתדלותו לעשות טובה ואפילו לאיש פרטי, ברוחניות או בגשמיות. והניח את עצמו ע"ז לא רק הגשמיות שלו כ"א גם הרוחניות שלו".

ולפי"ז ממותק בעומק יותר השינוי בכ"א (רוחניות-גשמיות, גשמיות-רוחניות, גשמיות-גשמיות, רוחניות-רוחנית, עצמו, גשמיות ורוחניות – גשמיות ורוחניות – בעצמו).

אם-כי, צריך לציין שמשמע שמוסיף עוד עניין מחודש בכ"ק אדמו"ר הריי"צ שזה לאנשים כאלה שהיו לא בערכו כלל.

³⁵ וכן מה שנתקבל בכל העולם כולו ענין ההדלקות נרות חנוכה. וביותר בש"ז בהמשך להמאורה הנורא היל"ת בעת ההדלקה בליל א' דחנוכה בבאנדיי ביטש, שבילילה שלאח"ז – באותו מקום – עשו שוב פעם הדלקה, והי' נוכח שם פי שתיים מלילה שלפני! ושהקב"ה יקום את דם עבדיו השפוך, והקיצו ורגנו שוכני עפר והם בתוכם, ויוליך את כל בניי לגאולה האמיתית והשלמה עם חיים נצחיים בלי הפסק בינתיים, נשמות בריאים בגופים בריאים, תיכף ומיד ממש נאו, אמן!

